

Ogólne Warunki Ubezpieczenia Podróży Europäische Reiseversicherung AG Oddział w Polsce (2010)

Nr 10.10.005

Paragrafy 1-20 dotyczą wszystkich ubezpieczeń w podróży Europäische Reiseversicherung AG Oddział w Polsce (zwanego dalej Europejskie), zawartych na mocy niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia. Przedmiot oraz zakres ochrony ubezpieczeniowej jest odpowiednio określony w sekcjach A – G.

§ 1 Umowa ubezpieczenia

- Na podstawie niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, Europejskie w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, zawierają umowę ubezpieczenia: kosztów rezygnacji z podróży, kosztów przerwania podróży, assistance, kosztów leczenia, bagażu, następstw nieszczęśliwych wypadków, odpowiedzialności cywilnej - z osobami fizycznymi, prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej.
- Zakres ubezpieczenia w ramach umowy ubezpieczenia określonej w ust. 1 może być rozszerzony o:
 - ubezpieczenie amatorskiego uprawiania narciarstwa w ramach ubezpieczenia uprawiania sportów wysokiego ryzyka lub pakietu SKI,
 - ubezpieczenie uprawiania sportów wysokiego ryzyka,
 - ubezpieczenie uprawiania sportów ekstremalnych,
 - ubezpieczenie uprawiania sportów wyczynowych określonych w § 11, ust. 44, lit a),
 - pakiet SKI - obowiązkowy w przypadku amatorskiego uprawiania narciarstwa, obejmujący ochroną koszty ratownictwa i poszukiwań, ubezpieczenie sprzętu narciarskiego, odpowiedzialność cywilną oraz koszty wypożyczenia sprzętu, koszty niewykorzystanego karnetu narciarskiego i/lub uczestnictwa w szkółkach narciarskich,
 - pakiet SPORT obejmujący ochroną koszty ratownictwa i poszukiwań, ubezpieczenie sprzętu sportowego, odpowiedzialność cywilną, koszty wypożyczenia sprzętu sportowego.

§ 2 Zawarcie umowy na cudzy rachunek

- Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek.
- Roszczenie o zapłatę składki przysługuje Europejskim wyłącznie przeciwko Ubezpieczającemu. Zarzut mający wpływ na odpowiedzialność Europejskich mogą one podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu.
- Ubezpieczony jest uprawniony do żądania należnego świadczenia bezpośrednio od Europejskich.
- Ubezpieczony może żądać by Europejskie udzieliły mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz Ogólnych Warunków Ubezpieczenia w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków Ubezpieczonego.
- W razie zawarcia umowy na cudzy rachunek postanowienia niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia stosuje się odpowiednio do osoby, na rzecz której zawarto umowę ubezpieczenia.

§ 3 Umowa ubezpieczenia zawierana na rachunek osoby przebywającej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej

- W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na rachunek Ubezpieczonego przebywającego poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, odpowiedzialność Europejskich rozpoczyna się najwcześniej po upływie 7 dni, licząc od dnia następnego po zawarciu umowy i opłaceniu składki.

- Postanowienie ust. 1 nie obowiązuje w wypadku przedłużania umów ubezpieczenia (wznowienie ochrony ubezpieczeniowej), pod warunkiem, że wznowienie nastąpi przed upływem ważności obowiązującej umowy.

§ 4 Klauzule umowne

- Strony mogą wprowadzić do umowy ubezpieczenia postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia.
- Klauzule umowne uzgodnione przez strony w trybie określonym w ust. 1 powinny być sporządzone na piśmie i w pełnym brzmieniu dołączone do umowy, pod rygorem ich nieważności.

§ 5 Sposób zawarcia umowy

- Umowę ubezpieczenia zawiera się na wniosek Ubezpieczającego.
- W ramach niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia mogą być zawierane następujące rodzaje umów:
 - indywidualna – stosuje się w przypadku ubezpieczenia osoby fizycznej. Szczególną formą zawarcia umowy ubezpieczenia w formie indywidualnej jest zawarcie umowy na rzecz dzieci i młodzieży uczącej się, do 24 roku życia.
 - rodzinna – stosuje się pod warunkiem, iż umowa obejmie maksymalnie dwie osoby pełnoletnie podróżujące z nie więcej niż 4 dzieci do 18 roku życia.
 - grupowa – stosuje się pod warunkiem, iż wszystkie osoby wymienione w umowie ubezpieczenia są objęte jednakowym zakresem odpowiedzialności a ich liczba jest nie mniejsza niż 10 osób.
- Zawarcie umowy ubezpieczenia potwierdza się polisą lub certyfikatem ubezpieczeniowym (dalej: certyfikat).
- Polisa lub certyfikat muszą zawierać co najmniej imię i nazwisko Ubezpieczonego i Ubezpieczającego, okres trwania ubezpieczenia, wariant ubezpieczenia oraz wysokość składki.
- Umowa ubezpieczenia kosztów rezygnacji może być zawarta najpóźniej w terminie 3 dni od daty zawarcia umowy uczestnictwa w podróży, chyba że umowa uczestnictwa w podróży nastąpi w terminie krótszym niż 30 dni przed datą wyjazdu. W takim przypadku zawarcie umowy ubezpieczenia kosztów rezygnacji może być dokonane jedynie w dniu zawarcia umowy uczestnictwa w podróży. Za zawarcie umowy uczestnictwa w podróży uważa się również dokonanie rezerwacji: hotelu, apartamentu, biletu lotniczego, kolejowego, czy promowego, jeśli odstąpienie od rezerwacji przewiduje sankcje finansowe.

§ 6 Sposób ustalania i opłacania składki ubezpieczeniowej

- Składkę ubezpieczeniową ustala się na podstawie taryf obowiązujących w dniu zawarcia umowy. Wysokość składki ubezpieczeniowej uzależniona jest od wariantu ubezpieczenia, zakresu ryzyk dodatkowych, zakresu terytorialnego, czasu trwania ochrony ubezpieczeniowej, rodzaju zawartej umowy.

- A – ubezpieczenie kosztów rezygnacji z podróży/ przerwania podróży**
- B – ubezpieczenie assistance**
- C – ubezpieczenie kosztów leczenia i transportu**
- D – ubezpieczenie bagażu**
- E – ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków**
- F – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej**
- G – Pakiet SKI i Pakiet SPORT**
 - I. Koszty rehabilitacji**
 - II. Koszty karnetu i wypożyczenia sprzętu**
 - III. Koszty ratownictwa i poszukiwań**
 - IV. Ubezpieczenie sprzętu narciarskiego i sportowego**
 - V. Odpowiedzialność cywilna**

2. Składka jest płatna jednorazowo, w całości, najpóźniej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia.
3. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie pozbawia Europejskich prawa żądania zapłaty składki za okres ubezpieczenia, w którym Europejskie udzielały ochrony ubezpieczeniowej.

§ 7 Okres ubezpieczenia i czas trwania umowy ubezpieczenia

1. Okres ubezpieczenia określa się w umowie ubezpieczenia (na polisie lub certyfikacie).
2. Odpowiedzialność Europejskich rozpoczyna się od dnia wskazanego w umowie jako data rozpoczęcia podróży pod warunkiem opłacenia składki, z zastrzeżeniem postanowień ust. 4 i 5.
3. Odpowiedzialność Europejskich kończy się z upływem okresu ochrony ubezpieczeniowej, chyba że stosunek ubezpieczeniowy wygaśnie przed tym terminem.
4. Okres ubezpieczenia w przypadku ubezpieczenia kosztów rezygnacji z podróży rozpoczyna się w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia i kończy w momencie opuszczenia przez Ubezpieczonego miejsca zamieszkania w dniu wskazanym na polisie lub certyfikacie jako data rozpoczęcia podróży.
5. W przypadku ubezpieczeń rocznych (umowy ubezpieczenia zawierane na okres jednego roku) ubezpieczenie kosztów rezygnacji z podróży obejmuje okres od dnia zawarcia umowy na podróż do dnia wyjazdu, w odniesieniu do każdej podróży, której rozpoczęcie przypada w okresie ubezpieczenia.
6. W przypadku ubezpieczeń rocznych (umowy ubezpieczeniowe na okres jednego roku) ochrona ubezpieczeniowa obowiązuje na dowolną liczbę podróży, nieprzekraczających każdorazowo 40 dni.

§ 8 Ogólne obowiązki Ubezpieczającego

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości Europejskich wszystkie znane sobie okoliczności, o które Europejskie zapytywały w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez Europejskie umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający zobowiązany jest niezwłocznie zgłaszać Europejskim wszelkie zmiany okoliczności, które mogą mieć wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa wypadku, o które Europejskie zapytywały na piśmie przed zawarciem umowy.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w paragrafach poprzedzających spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciem umowy na jego rachunek.
4. Europejskie nie ponoszą odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem paragrafów poprzedzających nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia paragrafów poprzedzających doszło z winy umysłowej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jej następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
5. W razie zajścia wypadku Ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzi lub zmniejszenia jej rozmiarów.
6. Jeżeli Ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 5, Europejskie są wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
7. Ubezpieczyciel obowiązany jest, w granicach sumy ubezpieczenia, zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w ust. 5, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.

§ 9 Obowiązki Ubezpieczonego w przypadku powstania szkody

1. Ubezpieczony zobowiązany jest niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od daty powstania szkody lub daty uzyskania o niej wiadomości zawiadomić o szkodzi Europejskie. W razie naruszenia z winy umysłowej lub rażącego niedbalstwa tego obowiązku Europejskie mogą odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło Europejskim ustalenie okoliczności i skutków wypadku. Skutki braku zawiadomienia Europejskich o wypadku nie następują, jeżeli Europejskie w terminie wyznaczonym do zawiadomienia otrzymały wiadomość o okolicznościach, które należało podać do ich wiadomości.
2. Ponadto Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - a) użyć wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody i zaniechać działań prowadzących do jej zwiększenia,
 - b) umożliwić Europejskim dokonanie czynności zmierzających do ustalenia okoliczności powstania szkody, zasadności i wysokości roszczenia, dostarczyć oryginalną dokumentację, udzielić pomocy i wyjaśnień, a gdy zachodzi taka konieczność, zwolnić lekarzy z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej,
 - c) stosować się do zaleceń Europejskich, udzielić informacji oraz niezbędnych pełnomocnictw,
 - d) powiadomić Europejskie, czy jest posiadaczem innej polisy pokrywającej ryzyka ubezpieczone niniejszą umową ubezpieczenia, wykupioną u innego ubezpieczyciela, wskazując równocześnie nazwę ubezpieczyciela oraz sumę ubezpieczenia.
3. Niedopełnienie któregokolwiek z obowiązków określonych w ust. 1 i 2 powyżej, stanowi podstawę do odmowy wypłaty odszkodowania w całości lub części w zależności od tego, w jakim stopniu niedopełnienie obowiązków wpłynęło na ustalenie przyczyny wypadku, odpowiedzialności za szkodę bądź wysokości odszkodowania.

§ 10 Odstąpienie i wypowiedzenie umowy ubezpieczenia

1. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku, gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą, w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku opłacenia składki za okres, w jakim Europejskie udzielały ochrony ubezpieczeniowej.
2. W przypadku odstąpienia, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie pozbawia Europejskich prawa żądania zapłaty składki za okres ubezpieczenia, w którym Europejskie udzielały ochrony ubezpieczeniowej.
3. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres dłuższy niż 30 dni, Ubezpieczający może wypowiedzieć umowę w każdym czasie z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia. W przypadku wypowiedzenia Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za niewykorzystany okres ubezpieczenia. Wypowiedzenie umowy ubezpieczenia nie pozbawia Europejskich prawa żądania zapłaty składki za okres ubezpieczenia, w którym Europejskie udzielały ochrony ubezpieczeniowej.
4. Za dzień odstąpienia lub wypowiedzenia uważa się dzień, w którym wpłynęło do Europejskich oświadczenie Ubezpieczającego o odstąpieniu lub wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia wraz z wnioskiem o zwrot składki i oryginalną polisą lub certyfikatem.
5. Wysokość zwrotu składki ustalana jest proporcjonalnie do niewykorzystanego okresu ubezpieczenia na podstawie aktualnej taryfy Europejskich.

§ 11 Definicje

W myśl niniejszych Ogólnych Warunków

Ubezpieczenia za:

1. amatorskie uprawianie narciarstwa - uważa się rekreację i aktywność sportową, nie wiążącą się z uzyskaniem gratyfikacji finansowych i ekonomicznych, w zakresie narciarstwa biegowego, zjazdowego, snowboardu, w celu doskonalenia sprawności oraz wydolności zdrowia, uprawianego na oznakowanych trasach zjazdowych, biegowych,
2. bagaż - uważa się przedmioty osobistego użytku zwyczajowo zabierane w podróż, takie jak: odzież, obuwie, środki higieny osobistej, torebki, książki, zegarki, okulary, namioty, prezenty, pamiątki itp. stanowiące własność Ubezpieczającego lub znajdujące się w jego posiadaniu,
3. bezrobotnego - uważa się osobę pozostającą bez pracy i zarejestrowaną jako osobę bezrobotną zgodnie z obowiązującymi przepisami,
4. chorobę przewlekłą - uważa się stan chorobowy charakteryzujący się powolnym rozwojem i długookresowym przebiegiem, leczony w sposób stały lub okresowy, w trakcie którego mogą następować okresy ustąpienia dolegliwości lub ich zaostrzenia, zdiagnozowany przed zawarciem umowy ubezpieczenia,
5. deszcz nawalny - uważa się opad deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4,
6. grad - uważa się opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu,
7. huragan - uważa się działanie wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24 m/s, wyrządzające masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan, jeżeli w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działanie huraganu,
8. koszty rezygnacji - uważa się przewidziane w umowie uczestnictwa w podróży bądź w umowie przewozu koszty, poniesione przez Ubezpieczonego w związku z jego rezygnacją z podróży przed jej rozpoczęciem,
9. koszty przerwania podróży - uważa się poniesione przez Ubezpieczonego dodatkowe koszty transportu powrotnego w związku z wcześniejszym, nie przewidzianym w planie podróży, powrotem do kraju zamieszkania, oraz koszty niewykorzystanych, a opłaconych świadczeń wynikających z zawartej umowy uczestnictwa, takich jak: zakwaterowanie, wyżywienie, wycieczki itp.,
10. kradzież z włamaniem - uważa się dokonanie albo usiłowanie dokonania zaboru mienia z pomieszczeń po uprzednim usunięciu siłą zabezpieczenia lub otwarciu wejścia przy użyciu narzędzi albo podobionego lub dopasowanego klucza, bądź klucza oryginalnego, w którego posiadanie sprawca wszedł wskutek włamania do innego pomieszczenia lub w wyniku rozboju,
11. kraj zamieszkania - uważa się Rzeczypospolitą Polską i kraj, w którym Ubezpieczony zamieszkuje na stałe oraz kraj, w którym objęty jest ubezpieczeniem społecznym,
12. leczenie ambulatoryjne - uważa się leczenie nie związane z pobytem w szpitalu lub innej placówce medycznej, trwającym nieprzerwanie co najmniej 24 godziny,
13. miejsce zamieszkania - uważa się miejsce stałego zameldowania oraz miejsce, w którym Ubezpieczony zamieszkuje lub przebywa z zamiarem stałego pobytu,
14. nagłe zachorowanie - uważa się stan chorobowy powstały w sposób nagły, wymagający udzielenia natychmiastowej pomocy medycznej, w tym zawały serca i udary mózgu, o ile przed zawarciem umowy ubezpieczenia Ubezpieczony, osoba bliska lub współuczestnicząca Ubezpieczonemu w podróży nie cierpieli na chorobę układu sercowo-naczyniowego (w tym nadciśnienie tętnicze lub chorobę wieńcową) albo cukrzycę,
15. najbliższego krewnego Ubezpieczonego - uważa się:
 - rodziców, małżonka, dzieci, w tym przysposobione, konkubinę lub konkubenta, dziadków, rodzeństwo, teściów,

- osoby, które w trakcie podróży Ubezpieczonego opiekowały się jego niepełnoletnimi dziećmi lub potrzebującymi opieki pozostałymi najbliższymi krewnymi,
16. następstwa choroby przewlekłej - uważa się powstałe w sposób nagły, po przekroczeniu granicy Rzeczypospolitej Polskiej, nasilenie (zaostrenie) choroby przewlekłej, wymagające natychmiastowej pomocy lekarskiej, w związku z którym zaistniała konieczność poddania się leczeniu przed zakończeniem podróży,
 17. nieszczęśliwy wypadek - uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego Ubezpieczony doznał trwałego uszkodzenia ciała, trwałego uszczerbku na zdrowiu lub zmarł,
 18. osobę towarzyszącą - uważa się osobę odbywającą podróż wraz z Ubezpieczonym i wskazaną przez niego do towarzyszenia mu w trakcie leczenia lub transportu,
 19. osobę trzecią - uważa się osobę pozostającą poza stosunkiem ubezpieczeniowym,
 20. osobę uprawnioną - uważa się osobę lub osoby wskazane na piśmie przez Ubezpieczonego, które mają otrzymać świadczenie przyznane na wypadek śmierci Ubezpieczonego,
 21. osobę wezwaną do towarzyszenia - uważa się osobę bliską lub inną wskazaną przez Ubezpieczonego, która w przypadku braku osoby towarzyszącej przyjedzie w celu towarzyszenia mu w trakcie leczenia lub transportu,
 22. pakiet SKI - uważa się pakiet ryzyk ubezpieczeniowych związanych z amatorskim uprawianiem narciarstwa, obejmujący rozszerzone ryzyko kosztów leczenia i transportu, następstw nieszczęśliwych wypadków oraz koszty rehabilitacji, koszty ratownictwa, ubezpieczenie sprzętu narciarskiego, odpowiedzialność cywilną, koszty wypożyczenia sprzętu narciarskiego, koszty karnetu,
 23. pakiet SPORT - uważa się pakiet ryzyk ubezpieczeniowych obejmujący ochroną koszty ratownictwa, koszty ubezpieczenia sprzętu sportowego, odpowiedzialność cywilną, koszty wypożyczenia sprzętu sportowego,
 24. papiery wartościowe - uważa się czek, weksle, obligacje, akcje, konosamenty, akredytywę dokumentową i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę,
 25. podróż - uważa się wszelkiego rodzaju przemieszczanie się i/lub pobyt poza miejscem zamieszkania,
 26. powódź - uważa się zalanie terenów w następstwie podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących lub stojących,
 27. pożar - uważa się działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i mógł rozprzestrzenić się o własnej sile,
 28. przewoźnika - uważa się przedsiębiorstwo posiadające wszelkie zezwolenia i koncesje umożliwiające odpłatny przewóz osób takimi środkami transportu, jak samolot, pociąg, autokar, prom itp.,
 29. rozbój - uważa się zabór mienia ruchomego w celu przywłaszczenia, przy użyciu przemocy lub groźby użycia takiej przemocy, a także doprowadzenie Ubezpieczonego do stanu nieprzytomności lub bezbronności,
 30. sporty ekstremalne - uważa się uczestniczenie w wyprawach lub ekspedycjach do miejsc charakteryzujących się ekstremalnymi warunkami klimatycznymi lub przyrodniczymi oraz uprawianie dyscyplin sportowych, które wymagają ponadprzeciętnych umiejętności, odwagi i działania w warunkach dużego ryzyka, często zagrożenia życia, w szczególności: sporty powietrzne, skoki bungee, speleologia, skoki narciarskie, motocross, wyścigi samochodowe, kolarstwo górskie, heliskiing, helibording, bobsleje,
 31. sporty powietrzne - uważa się uprawianie baloniarstwa, lotnictwa, motolotniarstwa, parolotniarstwa, spadochroniarstwa, szybownictwa oraz wszelkiego rodzaju ich odmian, a także uprawianie jakichkolwiek dyscyplin związanych z przemieszczaniem się w przestrzeni powietrznej,
 32. sporty wysokiego ryzyka - uważa się nurkowanie z użyciem aparatów oddechowych, rafting lub inne sporty uprawiane na rzekach górskich, wspinaczkę skałkową i wysokogórską, sztuki walki i wszelkiego rodzaju sporty obronne, myślistwo, jazdę konną, jazdę na quadach, jazdę na nartach wodnych i skuterach wodnych, kitesurfing, jazdę na nartach zjazdowych łącznie z amatorskim uprawianiem narciarstwa, sporty, w których wykorzystywane są pojazdy przeznaczone do poruszania się po śniegu lub lodzie,
 33. sprzęt narciarski - uważa się narty biegowe lub zjazdowe wraz z wiązaniami narciarskimi, kijkami, butami narciarskimi, snowboard wraz z wiązaniami i butami snowboardowymi,
 34. sprzęt sportowy - uważa się akcesoria niezbędne przy uprawianiu sportów wysokiego ryzyka, sportów ekstremalnych, wyczynowego uprawiania sportu,
 35. strajk - uważa się zbiorowe, dobrowolne wstrzymanie pracy przez pracowników na jakiś czas w jednym lub kilku zakładach, instytucjach, będące wyrazem protestu, np. politycznego, ekonomicznego oraz żądaniem zmian,
 36. środki komunikacji publicznej - uważa się wszystkie pojazdy dopuszczone do publicznego przewozu osób drogą powietrzną, lądową lub wodną; nie uznaje się za środki komunikacji publicznej pojazdy obsługujących ruch wycieczkowy na szlakach wodnych lub lądowych, a także samochodów z wypożyczalni oraz taksówek,
 37. terroryzm - uważa się nielegalne akcje organizowane z pobudek ideologicznych lub politycznych, indywidualne lub grupowe, skierowane przeciwko osobom, obiektom w celu wprowadzenia chaosu, zastraszania ludności i dezorganizacji życia publicznego przy użyciu przemocy oraz skierowane przeciw społeczeństwu z zamiarem jego zastraszania dla osiągnięcia celów politycznych lub społecznych,
 38. trzęsienie ziemi - uważa się naturalny, krótki i gwałtowny wstrząs (lub ich serię) gruntu, powstały pod powierzchnią ziemi i rozchodzący się w postaci fal sejsmicznych od ośrodka (epicentrum), znajdującego się na powierzchni, gdzie drgania są najsilniejsze; przy określaniu siły trzęsienia ziemi używa się skali magnitud (skala Richtera),
 39. Ubezpieczonego - uważa się osobę wskazaną w polisie lub certyfikacie, na rzecz której zawarto umowę ubezpieczenia,
 40. uderzenie pioruna - uważa się działanie elektryczności atmosferycznej na ubezpieczone mienie,
 41. upadek statku powietrznego - uważa się katastrofę bądź przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części lub przewożonego ładunku,
 42. wartości pieniężne - uważa się krajowe i zagraniczne znaki pieniężne oraz wyroby ze złota, srebra, kamieni szlachetnych i peret, a także platyny i pozostałych metali z grupy platynowców oraz monety złote i srebrne,
 43. współuczestnika podróży - uważa się osoby, które wraz z Ubezpieczonym zarezerwowały podróż, których dane znajdują się na tym samym dokumencie rezerwacji i są ubezpieczone w Europejskich z tytułu ubezpieczenia rezygnacji z podróży,
 44. wyczynowe uprawianie sportów - uważa się:
 - a) uprawianie w formie regularnych, intensywnych treningów, przy jednoczesnym udziale w zawodach i imprezach sportowych, obozach kondycyjnych i szkoleniowych w ramach sekcji lub klubów sportowych działających przy szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, w celach niezarobkowych przez dzieci i młodzież do ukończenia 19 roku życia następujących dyscyplin sportowych: golf, krykieta, tenis ziemny i stołowy, squash, siatkówka, koszykówka, piłka wodna i ręczna, piłka nożna, strzelectwo, szermierka, lekkoatletyka, gimnastyka akrobatyczna i sportowa, taniec, pływanie z wyłączeniem nurkowania przy użyciu specjalistycznego sprzętu, surfing
 - i wszystkie jego odmiany, kajakerstwo, wioślarstwo, żeglarstwo (z wyłączeniem morskiego), jazda na deskorolce, łyżwiarstwo figurowe, łyżwiarstwo szybkie, wrotkarstwo i wszystkie jego odmiany,
 - b) uprawianie wszystkich dyscyplin sportowych w ramach sekcji lub klubów sportowych, w formie regularnych, intensywnych treningów, przy jednoczesnym udziale w zawodach i imprezach sportowych, obozach kondycyjnych i szkoleniowych, również w celach zarobkowych,
 45. wykonywanie pracy fizycznej - uważa się wykonywanie czynności za które zwyczajowo otrzymuje się wynagrodzenie, także działalność nie wynikająca ze stosunku pracy, zwiększająca jednak ryzyko powstania szkody, np. działania z użyciem niebezpiecznych narzędzi, wykonywanie czynności na wysokościach, działania z użyciem środków chemicznych,
 46. zalanie - uważa się następstwa działania wody, powstałe w skutek:
 - a) wydostania się wody, pary lub płynów wskutek uszkodzenia urządzeń sieci wodociągowej, kanalizacyjnej lub ogrzewczej,
 - b) cofnięcie się wody lub ścieków z urządzeń publicznej sieci kanalizacyjnej,
 - c) pozostawienie otwartych kranów lub innych zaworów w urządzeniach sieci określonych w lit. a),
 47. zdarzenie losowe - uważa się niezależne od woli Ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne, którego nastąpienie powoduje uszczerbek na dobrach osobistych lub w dobrach majątkowych albo zwiększenie potrzeb majątkowych po stronie Ubezpieczonego.
- ## § 12 Sposób ustalania wysokości szkody oraz wypłaty odszkodowania lub świadczenia
1. Europejskie wypłacają odszkodowanie lub świadczenie na podstawie uznania roszczenia uprawionego z umowy ubezpieczenia, w wyniku ustaleń dokonanych w postępowaniu likwidacyjnym, zawartej ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.
 2. Europejskie dokonują wypłaty odszkodowania lub świadczenia w terminie 30 dni od daty zgłoszenia szkody, po uprzednim ustaleniu stanu faktycznego związanego z zajęciem szkody, zasadności roszczenia i wysokości odszkodowania.
 3. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Europejskich albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia wypłaca się w terminie przewidzianym w ust. 2.
 4. Wysokość odpowiedzialności Europejskich określa suma ubezpieczenia /gwarancyjna określona w złotych polskich lub walucie zagranicznej i przeliczonej na walutę polską według średniego kursu NBP z dnia poprzedzającego zawarcie umowy ubezpieczenia.
 5. Odszkodowanie (świadczenie) wypłaca się w walucie polskiej, z wyjątkiem kosztów zwracanych bezpośrednio za granicę wystawcom rachunków oraz świadczeń pieniężnych objętych ubezpieczeniem kosztów udzielania natychmiastowej pomocy „assistance”.
 6. Jeżeli wysokość roszczenia została określona na podstawie rachunków lub dokumentów (w przypadku roszczenia z ubezpieczenia kosztów rezygnacji z podróży) wystawionych w walucie zagranicznej, a odszkodowanie ma zostać wypłacone w walucie polskiej, przelicza się je na walutę polską według średniego kursu walut NBP obowiązującego w dniu ustalenia odszkodowania (wydania decyzji).
 7. Zwrot poniesionych kosztów stanowiących przedmiot roszczenia, w tym kosztów leczenia, transportu i repatriacji następuje wyłącznie na podstawie oryginałów rachunków pod rygorem odmowy uznania roszczenia.

8. Jeżeli odszkodowanie lub świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określonej w zgłoszonym roszczeniu Europejskie informują o tym pisemnie osobę występującą z roszczeniem, wskazując na okoliczności oraz podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania lub świadczenia.

§13 Zbieg ubezpieczeń

Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczający nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody między ubezpieczycielami. Każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.

§ 14 Postępowanie w razie braku akceptacji decyzji Europejskich

Jeżeli uprawniony do wystąpienia z roszczeniem nie zgadza się z ustaleniami Europejskich, co do odmowy zaspokojenia roszczenia lub wysokości odszkodowania lub świadczenia, może w ciągu 30 dni od daty otrzymania decyzji Europejskich zgłosić na piśmie na adres Europäische Reiseversicherung AG Oddział w Polsce, wniosek o ponowne rozpatrzenie roszczenia.

§ 15 Regres ubezpieczeniowy

1. Z dniem wypłaty odszkodowania przechodzi na Europejskie przysługujące Ubezpieczającemu roszczenie od osoby trzeciej odpowiedzialnej za powstanie szkody, do wysokości wypłaconego odszkodowania (roszczenie regresowe).
2. Nie przechodzą na Europejskie roszczenia Ubezpieczającego, o których mowa w ust. 1 przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym lub, za które ponosi odpowiedzialność.
3. Ubezpieczający zobowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę, w szczególności zaś dostarczyć Europejskim wszelkie konieczne do dochodzenia roszczeń informacje i dokumenty.
4. W razie zrzeczenia się przez Ubezpieczającego praw przysługujących mu od osób trzecich z tytułu wyrządzonych szkód bez zgody Europejskich - Europejskie mogą odmówić wypłaty odszkodowania odpowiednio w całości lub części lub żądać zwrotu wypłaconego odszkodowania.
5. Zasady wynikające z paragrafów poprzedzających stosuje się odpowiednio w razie zawarcia umowy na cudzy rachunek.

§ 16 Forma zawiadomienia

1. Wszelkie zawiadomienia i oświadczenia kierowane do Europejskich powinny być składane na piśmie za pokwitowaniem lub przesłane listem poleconym.
2. Ubezpieczający zobowiązany jest informować Europejskie o zmianie miejsca zamieszkania lub adresu.
3. W przypadku zmiany przez Ubezpieczonego miejsca zamieszkania lub siedziby i nie zawiadomienia o tym Europejskich, pismo skierowane do ostatniej znanej siedziby lub miejsca zamieszkania Ubezpieczonego wywiera skutki prawne od chwili, w której byłoby doręczone, gdyby Ubezpieczony nie zmienił miejsca zamieszkania lub adresu.

§ 17 Skargi i zażalenia

Skargi i zażalenia rozpatrywane są niezwłocznie przez Europejskie po przesłaniu ich drogą pisemną na adres siedziby Europejskich.

§ 18 Sąd właściwy i prawo właściwe

1. Spory wynikające z niniejszej umowy ubezpieczenia mogą być rozpatrywane przez sądy według właściwości ogólnej albo sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego lub uposażonego z umowy ubezpieczenia.
2. Strony umowy ubezpieczenia mogą poddać pod rozstrzygnięcie sądu polubownego wynikające z niej spory.
3. Do umów ubezpieczenia zawartych na podstawie niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia zastosowanie znajduje prawo polskie.

§ 19 Wyłączenia odpowiedzialności Europejskich

1. Europejskie są wolne od odpowiedzialności, jeżeli Ubezpieczający wyrządził szkodę umyślnie; w razie rażącego niedbalstwa odszkodowanie nie należy się, chyba że umowa lub Ogólne Warunki Ubezpieczenia stanowią inaczej lub zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.
2. W razie zawarcia umowy na cudzy rachunek, zasady określone w ust. 1 stosuje się odpowiednio do Ubezpieczonego.
3. Ubezpieczeniu nie podlegają szkody powstałe wskutek:
 - a) strajków, zamieszek wewnętrznych, działań wojennych, terrorystycznych,
 - b) zatrucia alkoholem, narkotykami lub innymi środkami odurzającymi,
 - c) usiłowania popełnienia bądź popełnienia przez Ubezpieczonego samobójstwa lub przestępstwa,
 - d) wypadku spowodowanego w stanie po spożyciu alkoholu lub prowadzenia pojazdu bez wymaganego uprawnienia,
 - e) uprawiania sportów ekstremalnych, z zastrzeżeniem postanowień § 20, lit. c),
 - f) wyczynowego uprawiania sportów, z zastrzeżeniem postanowień § 20, lit. d),
 - g) działań energii atomowej,
 - h) podróży statkami powietrznymi (z wyłączeniem przelotów w charakterze pasażera, o ile lot wykonywany był zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa),
 - i) zaburzeń psychicznych,
 - j) wykonywania pracy fizycznej,
 - k) uprawiania sportów wysokiego ryzyka, z zastrzeżeniem postanowień § 20, lit. b).
 - l) amatorskiego uprawiania narciarstwa, z zastrzeżeniem postanowień § 20, lit. a).
4. W przypadku umów ubezpieczenia zawieranych na okres jednego roku, o których mowa w § 7, ust. 5 i 6 niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje wyjazdów służbowych oraz wyjazdów związanych z wykonywaniem jakiejkolwiek działalności zarobkowej.
5. Przepisy zawarte w ust. 1 – 4 powyżej, mają również zastosowanie do przyczyny rezygnacji z podróży lub przerwania podróży w ubezpieczeniu kosztów rezygnacji z podróży/ przerwania podróży. Dotyczy to także przypadków, gdy przyczyną rezygnacji/ przerwania podróży jest zdarzenie dotyczące najbliższego krewnego Ubezpieczonego lub najbliższego krewnego współuczestnika podróży.

§ 20 Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia

Za opłatą dodatkowej składki, z zachowaniem pozostałych postanowień niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, strony mogą rozszerzyć zakres ubezpieczenia kosztów leczenia, transportu i repatriacji oraz następstw nieszczęśliwych wypadków o ryzyka określone w niniejszych Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia powstałe wskutek:

- a) amatorskiego uprawiania narciarstwa w ramach pakietu SKI lub ubezpieczenia uprawiania sportów wysokiego ryzyka,
- b) uprawiania sportów wysokiego ryzyka,
- c) uprawiania sportów ekstremalnych,
- d) uprawiania sportów wyczynowych określonych w § 11, ust. 44, lit. a).

A	Ubezpieczenie kosztów rezygnacji z podróży/ przerwania podróży
----------	---

§ 21 Odwołanie uczestnictwa w podróży przed jej rozpoczęciem

1. Przedmiot ubezpieczenia.

Jeżeli Ubezpieczony odwoła uczestnictwo w podróży przed jej rozpoczęciem, Europejskie zwracają poniesione koszty rezygnacji, z zastrzeżeniem ust. 2, pod warunkiem, że Ubezpieczony nie może odbyć podróży zgodnie z planem i jeżeli przyczyną rezygnacji jest:

 - a) śmierć, nieszczęśliwy wypadek, nagłe zachorowanie Ubezpieczonego, najbliższego krewnego Ubezpieczonego lub współuczestnika podróży oraz jego najbliższego krewnego; w przypadku, gdy przyczyną rezygnacji z podróży jest zgon najbliższego krewnego Ubezpieczonego lub najbliższego krewnego współuczestnika podróży, Europejskie zwracają poniesione koszty rezygnacji z podróży pod warunkiem, że zgon nastąpił w ciągu 60 dni bezpośrednio poprzedzających datę rozpoczęcia podróży,
 - b) szkoda w mieniu Ubezpieczonego, jego najbliższego krewnego lub współuczestnika podróży, powstała w wyniku zdarzenia losowego lub będąca następstwem przestępstwa (np. kradzież z włamaniem), która wystąpiła w okresie 30 dni bezpośrednio poprzedzających datę rozpoczęcia podróży i powodowała konieczność dokonania czynności prawnych i administracyjnych oraz bezwzględnej obecności Ubezpieczonego lub współuczestnika podróży w kraju zamieszkania,
 - c) zwolnienie Ubezpieczonego lub współuczestnika podróży z pracy przez pracodawcę pod warunkiem, że w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia Ubezpieczający lub współuczestnik podróży był zatrudniony na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony lub na czas określony przez okres co najmniej 6 miesięcy; Europejskie nie ponoszą odpowiedzialności w przypadku dyscyplinarnego zwolnienia z pracy (bez zastosowania okresu wypowiedzenia),
 - d) wyznaczenie daty rozpoczęcia pracy Ubezpieczonego lub współuczestnika podróży, przez pracodawcę na dzień rozpoczęcia lub trwania podróży, o ile w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia Ubezpieczony lub współuczestnik podróży był zarejestrowany w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna.
2. Ubezpieczeniu podlegają koszty rezygnacji naliczone zgodnie z umową uczestnictwa w podróży zawartą pomiędzy Ubezpieczonym a organizatorem turystyki. Za organizatora turystyki uważa się zgodnie z „Ustawą o usługach turystycznych” z dnia 29 sierpnia 1997 r., przedsiębiorcę organizującego imprezę turystyczną.
3. Ubezpieczenie obejmuje również koszty anulowania rezerwacji hotelu, apartamentu, biletu lotniczego na połączenia krajowe i międzynarodowe oraz biletu autokarowego i promowego w komunikacji międzynarodowej zakupionego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, naliczone zgodnie z umową rezerwacji lub umową przewozu, z zastrzeżeniem ust. 4 poniżej.
4. W przypadku ubezpieczenia kosztów rezygnacji dotyczących umowy rezerwacji apartamentu ochroną ubezpieczeniową objęte zostają wyłącznie koszty anulowania całej rezerwacji apartamentu, tj. dotyczące wszystkich osób zawartych na jednej rezerwacji apartamentu na cały zarezerwowany okres.

§ 22 Ubezpieczenie kosztów przerwania podróży

1. Przedmiotem ubezpieczenia kosztów przerwania podróży są niezbędne i udokumentowane koszty transportu powrotnego oraz koszty niewykorzystanych, a opłaconych świadczeń takich jak: zakwaterowanie, wyżywienie,

wycieczki, itp., wynikających z zawartej umowy uczestnictwa w podróży, rezerwacji noclegów w hotelu lub rezerwacji biletu lotniczego na połączenia krajowe i międzynarodowe oraz biletu autokarowego i promowego w komunikacji międzynarodowej, poniesione przez Ubezpieczonego z tytułu wcześniejszego, nieprzewidzianego w planie podróży powrotu do kraju zamieszkania, spowodowanego zaistnieniem w trakcie podróży Ubezpieczonego poniższego zdarzenia:

- a) śmierć, nagłe zachorowanie lub nieszczęśliwy wypadek najbliższego krewnego Ubezpieczonego lub najbliższego krewnego współuczestnika podróży, powodujące konieczność jego hospitalizacji, pod warunkiem, że zdarzenie to miało miejsce na terenie kraju zamieszkania Ubezpieczonego lub współuczestnika podróży,
 - b) szkoda w mieniu Ubezpieczonego lub współuczestnika podróży powstała w wyniku zdarzenia losowego lub będąca następstwem przestępstwa (np. kradzież z włamaniem) pod warunkiem, że powodowała konieczność dokonania czynności prawnych i administracyjnych oraz bezwzględnej obecności Ubezpieczonego lub współuczestnika podróży.
2. Koszty wcześniejszego powrotu Ubezpieczonego do kraju zamieszkania zwracane są w przypadku, gdy koszt transportu w obie strony uwzględniony był w umowie uczestnictwa w podróży lub rezerwacji biletu, a powrót nie mógł nastąpić przy wykorzystaniu wcześniej zaplanowanego środka transportu oraz wyłącznie po ich uzgodnieniu i akceptacji przez Centrum Alarmowe.
 3. Europejskie organizują transport lub pokrywają jego koszty i koszty niewykorzystanych świadczeń do wysokości rzeczywistych kosztów poniesionych przez Ubezpieczonego, jednak nie więcej niż do równowartości kosztów transportu i niewykorzystanych świadczeń, jakie były uwzględnione w ubezpieczonej umowie uczestnictwa w podróży, rezerwacji noclegów w hotelu lub rezerwacji biletu, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.
 4. Europejskie opłacą koszty niewykorzystanych świadczeń określonych jako procent ceny imprezy pomniejszonej o koszty transportu powrotnego, stanowiący stosunek liczby dni następujących po dniu przerwania podróży do dnia zakończenia imprezy do liczby dni całej imprezy przewidzianych w umowie uczestnictwa, z zastrzeżeniem, że wysokość odszkodowania nie może być wyższa od sumy ubezpieczenia.
 5. W przypadku transportu Ubezpieczonego do kraju innego niż Rzeczpospolita Polska, Europejskie pokryje powstałe w związku z tym koszty jedynie do wysokości równowartości kosztów takiego transportu do Polski.

§ 23 Postępowanie w razie zaistnienia wypadku ubezpieczeniowego

1. W razie zajścia szkody Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - a) zgłosić rezygnację z podróży lub jej przerwania powiadamiając o tym fakcie niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni organizatora turystyki, biuro podróży lub przewoźnika w celu zmniejszenia wysokości potrącenia z tytułu rezygnacji i uzyskania od niego pisemnego potwierdzenia tego faktu,
 - b) niezwłocznie skontaktować się z Centrum Alarmowym w przypadku przerwania podróży,
 - c) przedłożyć Europejskim wyczerpujące koszty rezygnacji lub kosztów niewykorzystanych świadczeń wystawione przez organizatora turystyki, biuro podróży lub przewoźnika, polisę ubezpieczeniową lub certyfikat oraz odpowiednio wypełniony formularz zgłoszenia szkody,
 - d) w przypadku, gdy powodem rezygnacji z podróży lub przerwania podróży jest nieszczęśliwy wypadek lub nagłe zachorowanie, przedłożyć odpowiednie dokumenty medyczne potwierdzające zajście zdarzenia, w tym zaświadczenie lekarskie

potwierdzające nagłe zachorowanie, zaś w przypadku śmierci przedłożyć kopię aktu zgonu i kopię karty zgonu. Ponadto w przypadku nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania należy na żądanie Europejskich przedłożyć zaświadczenie o niezdolności do pracy, jak również wspomniane wyżej zaświadczenia lekarskie. Europejskie zastrzegają sobie możliwość przeprowadzenia kontroli za pośrednictwem specjalistów powodu niezdolności do podróży, powstałej na skutek nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku,

- e) w przypadku, gdy powodem rezygnacji z podróży lub przerwania podróży jest szkoda powstała w mieniu Ubezpieczonego w wyniku zdarzenia losowego, przedłożyć odpowiednie dokumenty potwierdzające zajście zdarzenia oraz dokumenty potwierdzające konieczność bezwzględnej obecności Ubezpieczonego w miejscu zdarzenia losowego w czasie planowanej/przerwanej podróży,
 - f) w przypadku, gdy powodem rezygnacji z podróży lub przerwania podróży jest szkoda powstała w mieniu będąca następstwem przestępstwa, przedłożyć raport policji potwierdzający zajście zdarzenia oraz dokumenty potwierdzające konieczność bezwzględnej obecności Ubezpieczonego w miejscu zdarzenia w czasie planowanej/przerwanej podróży,
 - g) w przypadku, gdy powodem rezygnacji z podróży jest utrata miejsca pracy, przedłożyć umowę o pracę wiążącą obie strony oraz wypowiedzenie umowy o pracę przekazane przez pracodawcę,
 - h) w przypadku gdy powodem rezygnacji z podróży jest podjęcie stosunku pracy przedłożyć potwierdzenie podjęcia pracy wystawione przez pracodawcę wraz z zaświadczeniem z odpowiedniego Urzędu Pracy o posiadaniu w momencie wykupienia umowy ubezpieczenia statusu osoby bezrobotnej.
2. Niedopełnienie któregokolwiek z obowiązków określonych powyżej w ust. 1 stanowi podstawę do odmowy wypłaty odszkodowania w całości lub części w zależności od tego, w jakim stopniu niedopełnienie obowiązków wpłynęło na ustalenie przyszłego wypadku bądź odpowiedzialności za szkodę.

§ 24 Ograniczenie odpowiedzialności Europejskich

W przypadku, gdy więcej niż cztery osoby zarezerwowały razem podróż, odpowiedzialność Europejskich ogranicza się do kosztów rezygnacji z podróży lub przerwania podróży Ubezpieczonego i współuczestników podróży będących jego najbliższymi krewnymi ubezpieczonymi w ramach jednej rezerwacji i umowy ubezpieczenia, których bezpośrednio dotyczy zdarzenie będące powodem rezygnacji lub przerwania podróży.

§ 25 Suma ubezpieczenia i udział własny

1. Suma ubezpieczenia jest równa cenie imprezy turystycznej powiększonej o ewentualne dodatkowe świadczenia np. wycieczki fakultatywne, jeśli zostały one opłacone łącznie z imprezą turystyczną i objęte tą samą sumą ubezpieczenia.
2. W odniesieniu do kosztów anulowania rezerwacji hotelu, apartamentu i biletów, o których mowa w § 21 ust. 3, suma ubezpieczenia równa jest cenie rezerwacji hotelu, apartamentu lub cenie biletu, z zastrzeżeniem, że limit odpowiedzialności Europejskich z tego tytułu wynosi 10 000 PLN na osobę.
3. W przypadku rocznego ubezpieczenia kosztów rezygnacji z podróży suma ubezpieczenia ograniczona jest kwotą 5 000 PLN na jedno zdarzenie w okresie ubezpieczenia.
4. Europejskie odpowiadają maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia, wskazanej na polisie lub certyfikacie, nie więcej jednak niż do wysokości ceny ubezpieczonej imprezy.

5. W przypadku, gdy suma ubezpieczenia jest niższa niż wartość (cena) ubezpieczonej imprezy (niedoubezpieczenie), wówczas Europejskie stosując regułę proporcjonalności pomniejszają należne odszkodowanie w takim stopniu, w jakim zapisana w polisie suma ubezpieczenia pozostaje do rzeczywistej wartości (ceny) ubezpieczonej imprezy.
6. Ubezpieczony ponosi udział własny, w wysokości 20% kosztów rezygnacji z podróży oraz 20% kosztów przerwania podróży, nie mniej jednak niż 100 PLN od osoby. Za udział własny uważa się kwotę, o którą Europejskie zmniejszają przyznane odszkodowanie.

§ 26 Wyłączenia dodatkowe

1. Z zakresu ochrony ubezpieczeniowej, oprócz szkód powstałych wskutek zdarzeń wymienionych w § 19, wyłączone są ponadto koszty rezygnacji z podróży lub koszty przerwania podróży, jeżeli rezygnacja lub przerwanie nastąpiły wskutek:
 - a) choroby przewlekłej, z powodu której Ubezpieczony, najbliższy krewny Ubezpieczonego lub współuczestnik podróży oraz jego najbliższy krewny, był leczony w okresie 12 miesięcy przed datą rezerwacji podróży,
 - b) ciąży i jej powikłań, jeżeli w momencie rezerwacji podróży, hotelu, apartamentu lub biletu Ubezpieczony, najbliższy krewny Ubezpieczonego lub współuczestnik podróży oraz jego najbliższy krewny był po 12 tygodniu ciąży.
2. Europejskie nie ponoszą odpowiedzialności za koszty rezygnacji z podróży lub koszty przerwania podróży, gdy przyczyna rezygnacji lub przerwania podróży powstała przed datą zawarcia umowy ubezpieczenia kosztów rezygnacji z podróży/przerwania podróży.

B	Ubezpieczenie assistance
----------	---------------------------------

§ 27 Przedmiot ubezpieczenia

Europejskie za pośrednictwem Centrum Alarmowego, udzielają na żądanie, przed i po rozpoczęciu podróży informacji o możliwościach uzyskania pomocy lekarskiej oraz pod warunkiem istnienia odpowiedzialności Europejskich z tytułu ubezpieczenia kosztów leczenia, Centrum Alarmowe udziela natychmiastowej pomocy „assistance” w zakresie określonym w następujących przypadkach wymienionych w §§ 28-31.

§ 28 Choroba / wypadek

1. Leczenie szpitalne.
Jeżeli Ubezpieczony będzie leczony w szpitalu Europejskie pokryją następujące świadczenia:
 - a) Opiekę
Nawiążą za pośrednictwem lekarza pracującego na zlecenie Europejskich, kontakt z lekarzami sprawującymi opiekę medyczną, jak również z lekarzem domowym Ubezpieczonego i zapewnią przepływ informacji między tymi lekarzami. Na życzenie Ubezpieczonego powiadomią o zaistniałym zdarzeniu jego najbliższych krewnych.
 - b) Gwarancję pokrycia kosztów/rozliczenie
Udziału szpitalowi gwarancji pokrycia kosztów maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia. W imieniu i na wniosek osoby ubezpieczonej przejmą rozliczenie, jako jednostka odpowiedzialna za ponoszenie kosztów leczenia szpitalnego.
2. Transport chorego.
Jeżeli jest to uzasadnione z medycznego punktu widzenia, Europejskie zorganizują transport do innej placówki służby zdrowia za granicą, transport powrotny Ubezpieczonego do miejsca zamieszkania lub do najbliższego miejsca zamieszkania placówki służby zdrowia lub transport do miejsca, od którego podróż może być kontynuowana po zakończeniu leczenia. Transport Ubezpieczonego odbywa się dostosowanym do jego stanu zdrowia środkami transportu.

§ 29 Śmierć

Jeżeli Ubezpieczony zmarł podczas podróży, Europejskie zorganizują na życzenie bliskich pogrzeb za granicą lub transport zwłok do kraju zamieszkania.

§ 30 W rozszerzonym wariantcie ubezpieczenia zgodnie z zakresem wskazanym na polisie lub certyfikacie Europejskie dodatkowo udzielają pomocy w następujących wypadkach:

1. Transport powrotny dzieci.
Jeżeli dzieci poniżej 16 roku życia, które współuczestniczą Ubezpieczonemu w podróży, pozostają bez opieki na skutek śmierci, nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania Ubezpieczonego, Europejskie zorganizują i pokryją koszty ich podróży powrotnej do miejsca zamieszkania. Europejskie pokryją koszty transportu powrotnego dzieci Ubezpieczonego pod warunkiem, że nie będzie on mógł nastąpić przy wykorzystaniu wcześniej zaplanowanego środka transportu. W przypadku, gdy powrót planowym środkiem transportu będzie wiązał się z powstaniem dodatkowych kosztów, wówczas Europejskie pokryją jedynie dodatkowe koszty transportu powrotnego (np. koszt zmiany rezerwacji przelotu).
2. Koszty zakwaterowania osoby towarzyszącej.
Europejskie pokryją dodatkowe koszty transportu, wyżywienia i zakwaterowania osoby towarzyszącej Ubezpieczonemu, niezbędnej do załatwienia spraw związanych z powrotem Ubezpieczonego do Rzeczypospolitej Polskiej, do kwoty w wysokości maksymalnie 1 000 EUR. Rodzaj transportu każdorazowo określają Europejskie.
3. Koszty transportu i zakwaterowania osoby wezwanej do towarzyszenia.
Jeżeli pobyt Ubezpieczonego w szpitalu poza granicami kraju zamieszkania trwa dłużej niż 7 dni, a Ubezpieczony nie podróżuje z osobą towarzyszącą w wieku powyżej 18 roku życia, Europejskie organizują najbliższemu krewnemu Ubezpieczonego lub innej wskazanej przez niego osobie, podróż do miejsca pobytu Ubezpieczonego i podróż powrotną do miejsca zamieszkania. Europejskie pokryją koszty transportu oraz zakwaterowania do kwoty w wysokości maksymalnie 2 000 EUR.
4. Dostarczenie leków.
Europejskie dostarczą na życzenie Ubezpieczonego niezbędne leki mające zastąpić leki, które zaginęły w czasie podróży poza granicami kraju zamieszkania. Ubezpieczony obowiązany jest do zwrotu kosztów zakupu tych leków w terminie 10 dni od daty zakończenia podróży. Ochrona ubezpieczeniowa istnieje bez względu na to czy Europejskie ponoszą odpowiedzialność z tytułu ubezpieczenia kosztów leczenia.
5. Zagubienie środków płatniczych, dokumentów podróży i bagażu.
 - a) W przypadku gdy Ubezpieczony utraci skutek kradzieży lub rozboju środki pieniężne, Europejskie zapewnią pomoc w skontaktowaniu się z bankiem prowadzącym jego rachunek i jeśli zajdzie taka potrzeba udzielą pomocy w przekazaniu kwoty udostępnionej przez bank. W przypadku, gdy nawiązanie kontaktu z bankiem nie jest możliwe w ciągu 24 godzin, Europejskie udzielą osobie ubezpieczonej zwrotnej pomocy finansowej do wysokości 500 EUR. Ubezpieczony zobowiązany jest zwrócić Europejskim pożyczoną kwotę w ciągu miesiąca od zakończenia podróży.
 - b) W przypadku kradzieży albo zaginięcia w trakcie podróży kart kredytowych należących do Ubezpieczonego, Europejskie zapewnią mu pomoc przy zablokowaniu konta osobistego, polegającą na przekazaniu odpowiednich informacji do banku. Europejskie nie odpowiadają jednak za prawidłowość przeprowadzenia procesu blokowania, ani za powstałe w związku z tym szkody.

- c) Europejskie zapewnią Ubezpieczonemu pomoc w wyrobieniu dokumentów podróży, polegającą na udzieleniu niezbędnych informacji o wymaganych procedurach.
- d) Pod warunkiem zawarcia z Europejskimi umowy ubezpieczenia bagażu, w przypadku utraty przez Ubezpieczającego bagażu podróжного, Europejskie udzielą pomocy w celu odnalezienia bagażu.

Ochrona ubezpieczeniowa istnieje bez względu na to czy Europejskie ponoszą odpowiedzialność z tytułu ubezpieczenia kosztów leczenia.

6. Zastępstwo kierowcy.
Europejskie pokrywają koszty wynajęcia zawodowego kierowcy lub innej osoby posiadającej prawo jazdy, która przewiezie Ubezpieczonego jego samochodem do kraju zamieszkania w przypadku, gdy w wyniku nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową z tytułu ubezpieczenia kosztów leczenia, stan zdrowia Ubezpieczonego, potwierdzony pisemnym zaświadczeniem wystawionym przez lekarza prowadzącego leczenie, uniemożliwia Ubezpieczonemu prowadzenie własnego samochodu, a inna osoba podróżująca wraz z Ubezpieczonym jego samochodem nie posiada prawa jazdy. Europejskie pokryją koszty wynajęcia kierowcy maksymalnie do wysokości 500 EUR. W przypadku pokrycia przez Europejskie kosztów zastępstwa kierowcy nie przysługuje zwrot kosztów repatriacji Ubezpieczonego do kraju zamieszkania. W sytuacji, gdy Ubezpieczony samodzielnie pokryje koszty wynajęcia kierowcy, wówczas Europejskie dokonają zwrotu poniesionych przez Ubezpieczonego kosztów, maksymalnie do wysokości kwoty, za jaką Europejskie zorganizowałyby taką pomoc we własnym zakresie.
7. Transport ubezpieczonych członków rodziny na teren Rzeczypospolitej Polskiej lub innego kraju zamieszkania Ubezpieczonego w przypadku jego śmierci w następstwie zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową.
W przypadku śmierci Ubezpieczonego Europejskie zorganizują i pokryją dodatkowe koszty transportu na teren Rzeczypospolitej Polskiej do miejsca zamieszkania lub innego kraju zamieszkania ubezpieczonych członków rodziny Ubezpieczonego towarzyszących mu w podróży, pod warunkiem, że powrót nie może nastąpić w pierwotnie przewidziany terminie i zaplanowanym środkiem transportu. Transport jest organizowany w odniesieniu do rodzaju i standardu pierwotnie zaplanowanego środka transportu, a jego koszt jest ograniczony do wysokości 1 000 EUR na osobę, jednak nie więcej niż 4 000 EUR łącznie na wszystkich współuczestników podróży. W przypadku transportu członków rodziny do innego kraju niż Rzeczpospolita Polska, Europejskie pokryją koszty transportu jedynie do wysokości równowartości kosztów takiego transportu do Polski.
8. Pomoc prawną.
Europejskie udzielają pomocy w wynajęciu prawnika oraz tłumacza w sytuacji, gdy Ubezpieczony wejdzie w konflikt z prawem obowiązującym w miejscu pobytu. Europejskie pokrywają koszty sądowe, prawnicze i koszt wynajęcia tłumacza do kwoty 2 500 EUR. Europejskie udzielają również pożyczki na kaucję do wysokości 12 500 EUR. Ubezpieczony zobowiązany jest zwrócić wpłacone przez Europejskie kwoty niezwłocznie, nie później niż trzy miesiące po powrocie z podróży. Ochrona ubezpieczeniowa istnieje bez względu na to czy Europejskie ponoszą odpowiedzialność z tytułu ubezpieczenia kosztów leczenia.
9. Opóźnienie środka transportu.
Jeśli dojdzie do udokumentowanego opóźnienia w: odlocie samolotu linii rejsowych, odjeździe pociągu, autokaru albo wypłynięciu promu, co najmniej o 6 godzin w trakcie zagranicznej podróży Ubezpieczonego, Europejskie zwracają zweryfikowane koszty koniecznych i uzasadnionych wydatków (wyżywienie i noclegi) niepokrywanych przez przewoźnika do wysokości 150 EUR za każde zdarzenie, na podstawie oryginalnych rachunków. Dodatkowo

Ubezpieczony zobowiązany jest uzyskać pisemne potwierdzenie opóźnienia środka transportu. Z odpowiedzialności Europejskich wyłączone są opóźnienia na terenie RP lub innego kraju zamieszkania Ubezpieczonego oraz loty czarterowe. Ochrona ubezpieczeniowa istnieje bez względu na to czy Europejskie ponoszą odpowiedzialność z tytułu ubezpieczenia kosztów leczenia.

10. Zmiana rezerwacji lotu.
Europejskie pokrywają niezbędne i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w zakresie zmiany rezerwacji biletów lotniczych przed rozpoczęciem podróży do wysokości 150 EUR pod warunkiem, że Ubezpieczony nie może odbyć podróży w pierwotnie zaplanowanym terminie i środkiem transportu ze względu na:
 - a) nagłe zachorowanie lub nieszczęśliwy wypadek Ubezpieczonego,
 - b) śmierć, nieszczęśliwy wypadek, nagłe zachorowanie najbliższego krewnego Ubezpieczonego lub współuczestnika podróży oraz jego najbliższego krewnego; w przypadku, gdy przyczyną zmiany rezerwacji lotu jest zgon najbliższego krewnego Ubezpieczonego lub najbliższego krewnego współuczestnika podróży, Europejskie zwracają poniesione koszty zmiany rezerwacji pod warunkiem, że zgon nastąpił w ciągu 14 dni bezpośrednio poprzedzających datę rozpoczęcia podróży,
 - c) szkoda w mieniu Ubezpieczonego, jego najbliższego krewnego lub współuczestnika podróży, która wystąpiła w okresie 7 dni bezpośrednio poprzedzających datę rozpoczęcia podróży i spowodowała konieczność dokonania czynności prawnych i administracyjnych oraz bezwzględnej obecności Ubezpieczonego.Europejskie nie ponoszą odpowiedzialności, jeżeli zmiana rezerwacji nastąpiła wskutek choroby przewlekłej, z powodu której Ubezpieczony, najbliższy krewny Ubezpieczonego, współuczestnik podróży lub jego najbliższy krewny, był leczony w okresie 12 miesięcy przed datą rezerwacji podróży. Europejskie nie ponoszą odpowiedzialności za koszty zmiany rezerwacji biletów lotniczych, gdy przyczyną zmiany rezerwacji powstała przed datą zawarcia umowy ubezpieczenia. Ochrona ubezpieczeniowa istnieje bez względu na to czy Europejskie ponoszą odpowiedzialność z tytułu ubezpieczenia kosztów leczenia.
11. Powiadomienie rodziny.
W przypadku zajścia nieprzewidzianego zdarzenia niezależnego od Ubezpieczonego, które spowodowało zmianę lub opóźnienie przebiegu podróży Ubezpieczonego, Europejskie na życzenie Ubezpieczonego powiadomią bliskich lub osoby trzeciej o zaistniałej zmianie.

§ 31 Koszty ratownictwa i poszukiwań

1. Europejskie pokrywają niezbędne i udokumentowane koszty akcji ratowniczej i poszukiwawczej, prowadzonej przez wyspecjalizowane służby ratownicze w celu ratowania życia Ubezpieczonego w sytuacji, gdy Ubezpieczony uległ nieszczęśliwemu wypadkowi lub nagłemu zachorowaniu objętemu ochroną ubezpieczeniową z tytułu ubezpieczenia kosztów leczenia, o ile odpowiedzialność Europejskich z tytułu kosztów ratownictwa objęta jest zakresem ubezpieczenia.
2. Przez koszty akcji poszukiwawczej rozumie się koszty związane z prowadzonym w górach, na morzu lub innych warunkach poszukiwaniem od momentu zgłoszenia zaginięcia do czasu odnalezienia lub zaprzestania akcji poszukiwawczej Ubezpieczonego. Za koszty ratownictwa uważa się koszty udzielenia doraźnej pomocy medycznej powstałe od momentu odnalezienia Ubezpieczonego do czasu przewiezienia go do najbliższej placówki służby zdrowia.
3. Górna granica odpowiedzialności Europejskich wynosi 5 000 EUR i jest zawarta w ramach sumy ubezpieczenia kosztów leczenia.

§ 32 Postępowanie w razie zajścia szkody

1. W razie zajścia szkody Ubezpieczony zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tym zdarzeniu Centrum Alarmowe.
2. W przypadku zajścia zdarzenia określonego w § 30, ust. 5, lit. a), Ubezpieczony zobowiązany jest do przesłania, przed otrzymaniem pożyczki, pisemnego potwierdzenia zobowiązania się do jej zwrotu.
3. W przypadku zajścia zdarzenia określonego w § 30, ust. 7, koszty transportu ubezpieczonych członków rodziny Ubezpieczonego zwracane są wyłącznie w przypadku, gdy zostały uzgodnione i zaakceptowane przez Centrum Alarmowe przed ich dokonaniem, i tylko w przypadku, gdy powrót nie mógł nastąpić przy wykorzystaniu wcześniej zaplanowanego środka transportu.
4. W przypadku zmiany rezerwacji lotu, o której mowa w § 30, ust. 10, Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - a) niezwłocznie poinformować o tym zdarzeniu przewoźnika, w celu zmniejszenia wysokości kosztów z tytułu zmiany rezerwacji biletów lotniczych i uzyskać od niego pisemne potwierdzenie tego faktu z wycieszeniem kosztów wynikających ze zmiany rezerwacji, oraz poinformować Centrum Alarmowe i uzyskać jego akceptację na poniesienie kosztów związanych z dokonaniem zmiany pierwotnej rezerwacji lotu,
 - b) przedłożyć Europejskim zaakceptowane przez Centrum Alarmowe wycieszenie kosztów związanych ze zmianą rezerwacji wystawione przez przewoźnika, polisę ubezpieczeniową lub certyfikat oraz odpowiednio wypełniony formularz zgłoszenia szkody,
 - c) w przypadku, gdy powodem zmiany rezerwacji jest nieszczęśliwy wypadek lub nagłe zachorowanie, przedłożyć odpowiednie dokumenty medyczne potwierdzające zajście zdarzenia, w tym zaświadczenie lekarskie potwierdzające nagłe zachorowanie, zaś w przypadku śmierci przedłożyć kopię aktu zgonu i kopię karty zgonu. Ponadto w przypadku nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania należy na żądanie Europejskich przedłożyć zaświadczenie o niezdolności do pracy, jak również wspomniane wyżej zaświadczenia lekarskie. Europejskie zastrzegają sobie możliwość przeprowadzenia kontroli za pośrednictwem specjalistów powodu niezdolności do podróży, powstałej na skutek nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku,
 - d) w przypadku, gdy powodem zmiany rezerwacji jest szkoda w mieniu powstała w wyniku zdarzenia losowego, przedłożyć odpowiednie dokumenty potwierdzające zajście zdarzenia oraz dokumenty potwierdzające konieczność bezwzględnej obecności Ubezpieczonego lub współuczestnika podróży w miejscu zdarzenia losowego w czasie planowanej podróży,
 - e) w przypadku, gdy powodem zmiany rezerwacji jest szkoda powstała w mieniu będąca następstwem przestępstwa, przedłożyć raport policji potwierdzający zajście zdarzenia oraz dokumenty potwierdzające konieczność bezwzględnej obecności Ubezpieczonego lub współuczestnika podróży w miejscu zdarzenia w czasie planowanej podróży.
5. Niedopełnienie któregokolwiek z obowiązków określonych w ust. 1 - 4 powyżej, stanowi podstawę do odmowy wypłaty odszkodowania w całości lub części w zależności od tego, w jakim stopniu niedopełnienie obowiązków wpłynęło na ustalenie przyczyny wypadku bądź odpowiedzialności za szkodę.

C	Ubezpieczenie kosztów leczenia i transportu
----------	--

§ 33 Przedmiot ubezpieczenia

Przedmiotem ubezpieczenia są niezbędne i udokumentowane koszty leczenia poniesione przez Ubezpieczonego poza granicami kraju zamieszkania,

w związku z jego nagłym zachorowaniem lub nieszczęśliwym wypadkiem objętym ochroną ubezpieczeniową, powstałym w czasie pobytu poza granicami kraju zamieszkania oraz koszty transportu, zaś w razie śmierci Ubezpieczonego koszty przewozu zwłok do kraju zamieszkania.

§ 34 Koszty leczenia za granicą

W ramach ochrony ubezpieczeniowej Europejskie opłacą koszty:

1. Wymaganego i zaleconego przez lekarzy leczenia. W szczególności kosztów hospitalizacji (w tym zabiegów operacyjnych), koszty leczenia ambulatoryjnego do wysokości równoważności w złotych 1 000 EUR oraz lekarstw i środków opatrunkowych.
2. Koszty przedwczesnego porodu, który nastąpił nie później niż w 32 tygodniu ciąży. W ramach sumy ubezpieczenia Europejskie pokryją koszty opieki medycznej, lekarstw, pobytu w szpitalu w tym koszty opieki medycznej noworodka.
3. Leczenia stomatologicznego do wysokości 250 EUR, jedynie w przypadkach ostrych stanów bólowych lub, gdy było ono konieczne wskutek urazu doznanego w wyniku nieszczęśliwego wypadku.
4. Komory dekompresyjnej w uzasadnionych medycznie przypadkach pod warunkiem wykupienia ubezpieczenia rozszerzonego o zakres szkód powstałych wskutek uprawiania sportów wysokiego ryzyka lub sportów ekstremalnych i zapłacenia dodatkowej składki.
5. Dziennego świadczenia szpitalnego w wysokości 200 PLN za dzień, przez maksymalnie 30 dni licząc od 1 dnia rozpoczęcia medycznie uzasadnionego stacjonarnego leczenia szpitalnego za granicą, pod warunkiem, że trwało ono minimum 4 dni. Warunkiem wypłaty dziennego świadczenia szpitalnego jest refundacja kosztów hospitalizacji określonych w ust. 1-2 powyżej przez Narodowy Fundusz Zdrowia w ramach posiadanej przez Ubezpieczonego ważnej Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego. Ubezpieczony zobowiązany jest poinformować Centrum Alarmowe o wykorzystaniu Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego.

§ 35 Transport i repatriacja

1. Pod warunkiem istnienia odpowiedzialności z tytułu ubezpieczenia kosztów leczenia Europejskie pokryją ponadto koszty:
 - a) transportu z miejsca wypadku do najbliższej placówki służby zdrowia,
 - b) transportu do innej placówki służby zdrowia za granicą w przypadku, gdy wymaga tego stan zdrowia Ubezpieczonego,
 - c) transportu Ubezpieczonego po zakończeniu leczenia do miejsca, od którego podróż może być kontynuowana,
 - d) transportu powrotnego do Polski do miejsca zamieszkania, o ile wymaga tego stan zdrowia Ubezpieczonego, a powrót nie może odbyć się planowym środkiem transportu,
 - e) jeżeli transport powrotny Ubezpieczonego nie jest możliwy ze względu na przeciwwskazania zdrowotne przed zakończeniem ważności ubezpieczenia, Europejskie pokrywają koszty leczenia do dnia, w którym stan zdrowia chorego pozwala na transport, jednak nie dłużej niż 90 dni licząc od daty zajścia szkody i maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia,
 - f) związane z pogrzebem za granicą albo transportem zwłok do Polski (do miejsca pochówku), jednakże koszt zakupu trumny ograniczony jest maksymalnie do kwoty równoważności w złotych 1 000 EUR.
2. W przypadku transportu Ubezpieczonego lub jego zwłok do kraju innego niż Polska, Europejskie pokryją powstałe w związku z tym koszty jedynie do wysokości równoważności kosztów takiego transportu do Polski.

§ 36 Zgłoszenie szkody - obowiązki Ubezpieczonego

1. Do obowiązków Ubezpieczonego należy:

- a) zwołać lekarzy, u których leczyl się przed zaistnieniem wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową, z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej i wyrazić zgodę na udostępnienie dokumentacji leczenia,
 - b) zwołać publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej,
 - c) złożyć odpowiednio wypełniony formularz zgłoszenia szkody, łącznie z oryginałami dokumentów z tytułu poniesionych kosztów oraz zawierających diagnozy lekarskie i inne dokumenty zawierające zakres udzielonej pomocy,
 - d) w razie śmierci Ubezpieczonego uprawniony obowiązany jest dostarczyć kopię aktu zgonu, dokument stwierdzający pokrewieństwo oraz dokument potwierdzający przyczynę zgonu,
 - e) w razie korzystania Ubezpieczonego z dziennego świadczenia szpitalnego, o którym mowa w § 34, ust. 6, zgłosić do Centrum Alarmowego wykorzystanie Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego oraz uzyskać pisemne potwierdzenie pokrycia kosztów hospitalizacji z Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego wystawione przez zakład opieki zdrowotnej, w którym Ubezpieczony był hospitalizowany lub wystawione przez Narodowy Fundusz Zdrowia zaświadczenie zawierające wykaz świadczeń pokrytych w ramach Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego.
2. Niedopełnienie któregokolwiek z obowiązków wymienionych w ust. 1 powyżej stanowi podstawę do odmowy wypłaty odszkodowania odpowiednio w całości lub części w zależności od tego, w jakim stopniu niedopełnienie obowiązków wpłynęło na ustalenie przyczyny wypadku, odpowiedzialności za szkodę bądź wysokości odszkodowania.

§ 37 Suma ubezpieczenia i udział własny

1. Suma ubezpieczenia na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia jest wskazana na polisie lub certyfikacie.
2. Europejskie ponoszą odpowiedzialność maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia, z uwzględnieniem limitów określonych w § 34, ust. 1, 3 i 5.
3. W przypadku leczenia ambulatoryjnego Ubezpieczony ponosi udział własny w wysokości 25 EUR od osoby, o ile umowa ubezpieczenia nie stanowi inaczej i informacja o udziale własnym jest zawarta na polisie lub certyfikacie. Za udział własny uważa się kwotę, o którą Europejskie zmniejszają przyznane odszkodowanie.

§ 38 Wyłączenia odpowiedzialności

Ubezpieczeniu nie podlegają koszty:

- a) leczenia, które było powodem odbycia podróży,
- b) leczenia, o którym Ubezpieczony wiedział przed rozpoczęciem podróży, że mimo planowego jej przeprowadzenia będzie ono musiało się odbyć lub będzie musiało być kontynuowane (np. dializa),
- c) leczenia stomatologicznego nie związanego z udzieleniem natychmiastowej pomocy lekarskiej,
- d) naprawy i zakupu protez lub okularów,
- e) zabiegu usunięcia ciąży, o ile nie został on wykonany w celu ratowania życia lub zdrowia,
- f) leczenia zaburzeń psychicznych,
- g) związane z powikłaniami, które nastąpiły po 32 tygodniu ciąży,
- h) związane z porodem, który nastąpił po 32 tygodniu ciąży,
- i) operacji plastycznych lub zabiegów kosmetycznych,
- j) leczenia w przypadku, gdy Ubezpieczony odmówił powrotu do kraju zamieszkania, a jego stan zdrowia umożliwił powrót do kraju zamieszkania,
- k) powstałe wskutek leczenia następstw chorób przewlekłych, z powodu których Ubezpieczony leczyl się w okresie ostatnich 12 miesięcy przed datą zawarcia ubezpieczenia, z zastrzeżeniem postanowień § 39 niniejszej sekcji,
- l) powstałe wskutek leczenia chorób alkoholowych.

§ 39 Ubezpieczenie chorób przewlekłych

Z zachowaniem pozostałych postanowień niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, strony mogą rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej o koszty powstałe wskutek leczenia następstw chorób przewlekłych w zakresie określonym w niniejszej sekcji (C) - pod warunkiem zapłaty dodatkowej składki.

D	Ubezpieczenie bagażu
----------	-----------------------------

§ 40 Przedmiot ubezpieczenia

Europejskie odpowiadają za szkody powstałe w bagażu Ubezpieczonego w trakcie podróży poza granicami kraju zamieszkania. Ubezpieczony jest bagaż podręczny Ubezpieczonego, za który uważa się rzeczy niezbędne w podróży, jak również prezenty i pamiątki.

§ 41 Zakres ubezpieczenia

- Zakres ubezpieczenia obejmuje bagaż podręczny, będący pod bezpośrednią opieką Ubezpieczonego oraz bagaż powierzony, nie będący pod bezpośrednią opieką Ubezpieczonego.
- Bagaż podręczny, będący pod bezpośrednią opieką Ubezpieczonego. Europejskie wypłacają odszkodowanie za szkody w bagażu podręcznym powstałe wskutek:
 - rozboju,
 - wypadku środka transportu (np. wypadku środka komunikacji),
 - pożaru i ryzyk elementarnych (za ryzyka elementarne uważa się huragan, powódź, uderzenie pioruna, upadek statku powietrznego, grad, deszcz nawalny, zalenie oraz trzęsienie ziemi),
 - nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku, w wyniku którego Ubezpieczony stracił możliwość opieki nad bagażem.
- Bagaż powierzony, nie będący pod bezpośrednią opieką Ubezpieczonego:
 - Europejskie obejmują ochroną ubezpieczeniową utracony lub uszkodzony bagaż, powierzony zawodowemu przewoźnikowi do przewozu,
 - Europejskie obejmują ochroną ubezpieczeniową utracony lub uszkodzony bagaż pozostawiony w zamkniętym pomieszczeniu w miejscu zakwaterowania Ubezpieczonego, jak również oddany do przechowania bagażu za pokwitowaniem pod warunkiem, że został utracony lub uszkodzony wskutek kradzieży z włamaniem,
 - Europejskie obejmują ochroną ubezpieczeniową bagaż w samochodzie - bagaż pozostawiony w samochodzie podlega ochronie ubezpieczeniowej jedynie, gdy był przechowywany w bagażniku samochodowym i pod warunkiem, że nie był on widoczny z zewnątrz oraz, że bagażnik nie był wykonany z nietrwałego materiału (np. brezent) i był zamknięty na zamek zabezpieczający.

§ 42 Opóźnienie dostarczenia bagażu

W rozszerzonym wariancie ubezpieczenia, zgodnie z zakresem wskazanym na polisie lub certyfikacie, Europejskie zwracają maksymalnie do wysokości 600 PLN koszty zakupu niezbędnych w podróży przedmiotów osobistego użytku, w przypadku opóźnienia w dostarczeniu bagażu na miejsce pobytu Ubezpieczonego poza krajem zamieszkania wynoszącego, co najmniej 6 godzin. Zwrot poniesionych kosztów następuje wyłącznie na podstawie przedłożonych oryginałów rachunków. Kwota 600 PLN zawarta jest w sumie ubezpieczenia bagażu i w razie dokonania wypłaty odszkodowania z tego tytułu, sumę ubezpieczenia pomniejsza się o kwotę przyznanego i wypłaconego odszkodowania.

§ 43 Wyłączenia odpowiedzialności

- Sprzęt fotograficzny, audio-video łącznie z jego wyposażeniem, jak i biżuteria, stanowiące bagaż podręczny Ubezpieczającego, ubezpieczone są wyłącznie, gdy stanowią bagaż będący pod bezpośrednią opieką Ubezpieczonego

- i jedynie do wysokości jednej trzeciej sumy ubezpieczenia.
- Ubezpieczenie obejmuje bagaż Ubezpieczonego znajdujący się w zaparkowanym pojeździe, jedynie pomiędzy godziną 6.00 a 22.00. Jednakże przerwy w podróży, które nie trwają dłużej niż 2 godziny są zawsze ubezpieczone.
 - Ochronie ubezpieczeniowej nie podlegają wszelkiego rodzaju dokumenty, wartości pieniężne, srebro, złoto, platyna w złomie lub sztabach, papiery wartościowe, karty płatnicze oraz bilety.
 - Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte dzieła sztuki, antyki i zbiory kolekcjonerskie.
 - Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte akcesoria samochodowe oraz przedmioty stanowiące wyposażenie przyczep kempingowych.
 - Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody polegające na utracie lub uszkodzeniu rzeczy w związku z jej używaniem.
 - Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte programy komputerowe i dane na nośnikach wszelkiego rodzaju.
 - Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody powstałe w aparatach i urządzeniach elektrycznych wskutek ich wad lub działania prądu elektrycznego, chyba że działanie prądu spowodowało pożar.
 - Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody polegające wyłącznie na uszkodzeniu lub zniszczeniu pojemników bagażu (waliz, kufrów itp.).
 - Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte telefony komórkowe i wszelkiego typu komputery przenośne.

§ 44 Wysokość odszkodowania

- W razie zajścia szkody Europejskie wypłacają odszkodowanie maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia:
 - w przypadku całkowitej utraty bagażu Europejskie wypłacają odszkodowanie w wysokości jego rzeczywistej wartości,
 - w przypadku przedmiotów uszkodzonych, Europejskie wypłacają odszkodowanie w wysokości kosztów naprawy, a jeżeli koszty naprawy przekraczają wysokość utraty wartości, Europejskie wypłacają odszkodowanie w wysokości utraty ich wartości, nie więcej jednak niż rzeczywista wartość przedmiotu,
 - w przypadku klisz filmowych, nośników obrazu, dźwięku i danych - Europejskie wypłacają odszkodowanie do wysokości wartości materiału.
- Za rzeczywistą wartość uważa się kwotę, za jaką można nabyć przedmiot o takim samym standardzie i jakości, pomniejszony o wartość zużycia utraconego przedmiotu (zużycie, wiek).
- Wprowadza się franszyzę integralną Ubezpieczonego w każdej szkodzie w wysokości 100 PLN. Za franszyzę integralną uważa się wysokość szkody, do której Europejskie nie odpowiadają za powstałe zdarzenia.

§ 45 Postępowanie w razie zajścia szkody

- Ubezpieczony zobowiązany jest zawiadomić niezwłocznie najbliższą jednostkę policji o wszelkich szkodach powstałych w wyniku przestępstwa, przedkładając listę utraconych lub uszkodzonych przedmiotów i uzyskać pisemny raport policji potwierdzający zgłoszenie. Ubezpieczony jest ponadto zobowiązany przedłożyć wyżej wymieniony raport do Europejskich.
- Szkody powstałe w bagażu powierzonym do przewozu lub przechowania należy niezwłocznie zgłosić odpowiedniemu przewoźnikowi, przechowalni lub administracji i uzyskać pisemne potwierdzenie zgłoszenia. Ubezpieczony zobowiązany jest ponadto przedłożyć wyżej wymienione potwierdzenie do Europejskich. W razie wykrycia szkód ukrytych powstałych w czasie, gdy bagaż powierzony był przewoźnikowi, należy niezwłocznie po wykryciu szkód ukrytych, zachowując termin składania reklamacji, zażądać od przewoźnika

- przeprowadzenie oględzin i pisemnego potwierdzenia tego faktu, najpóźniej w ciągu 7 dni od daty stwierdzenia szkody.
- W przypadku zgłaszania szkody z tytułu opóźnienia dostarczenia bagażu, Ubezpieczony zobowiązany jest przedłożyć oryginały rachunków za zakupione przedmioty oraz wystawione przez przewoźnika potwierdzenie wystąpienia i okres trwania opóźnienia dostarczenia bagażu.
 - Ubezpieczony zobowiązany jest złożyć odpowiednio wypełniony formularz zgłoszenia szkody.
 - Niedopełnienie któregokolwiek z obowiązków określonych w ust. 1-4 powyżej, stanowi podstawę do odmowy wypłaty odszkodowania odpowiednio w całości lub części w zależności od tego, w jakim stopniu niedopełnienie obowiązków wpłynęło na ustalenie przyczyn wypadku, odpowiedzialności za szkodę bądź wysokości odszkodowania.

§ 46 Suma ubezpieczenia

- Suma ubezpieczenia na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia jest wskazana na polisie lub certyfikacie.
- Europejskie ponoszą odpowiedzialność maksymalnie do wysokości sum ubezpieczenia, z uwzględnieniem limitu określonego w § 42.

E	Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków
----------	---

§ 47 Przedmiot ubezpieczenia

Przedmiotem ubezpieczenia są następstwa nieszczęśliwych wypadków, polegające na trwałym uszkodzeniu ciała, rozstroju zdrowia lub śmierci Ubezpieczonego, wywołane przyczyną zewnętrzną, niezależną od woli Ubezpieczonego powstałe poza krajem zamieszkania, a także w drodze z miejsca zamieszkania bezpośrednio do granicy kraju zamieszkania w dniu rozpoczęcia podróży oraz w drodze od granicy kraju zamieszkania bezpośrednio do miejsca zamieszkania w dniu zakończenia podróży.

§ 48 Wyłączenia odpowiedzialności

Zakres ochrony ubezpieczeniowej nie obejmuje:

- szkód powstałych w wyniku utraty przytomności, udarów mózgu, zawałów serca, zaburzeń psychicznych, napadów drgawkowych (w tym ataków epilepsji),
- śmierci i uszczerbków na zdrowiu powstałych w następstwie leczenia albo wykonanych zabiegów, chyba że leczenie lub zabiegi były następstwem nieszczęśliwego wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową,
- infekcji, z tym że ochrona ubezpieczeniowa istnieje, jeżeli Ubezpieczony został zakażony mikroorganizmami chorobotwórczymi w wyniku ran odniesionych wskutek nieszczęśliwego wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową.

§ 49 Śmierć Ubezpieczonego

Jeżeli wskutek nieszczęśliwego wypadku poszkodowany zmarł w ciągu roku od daty wypadku, Europejskie wypłacą osobom uprawnionym w rozumieniu § 51 ust. 5 i 7, świadczenie w wysokości pełnej sumy ubezpieczenia określonej w umowie ubezpieczeniowej. W przypadku, gdy Ubezpieczony otrzymał wcześniej świadczenie z tytułu uszczerbku na zdrowiu, powstałego wskutek wypadku, świadczenie z tytułu śmierci wypłaca się jedynie, gdy przewyższa ono wcześniej wypłacone świadczenie, potrącając wypłaconą wcześniej kwotę.

§ 50 Trwały uszczerbek na zdrowiu Ubezpieczonego

- W przypadku, gdy wskutek obrażeń doznanych w trakcie nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczony doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu, Europejskie wypłacają następujące rodzaje świadczeń:
 - w przypadku uszczerbku w wysokości 100% - pełną sumę ubezpieczenia określoną w umowie,

- b) w przypadku uszczerbku częściowego
– procent sumy ubezpieczenia odpowiadający procentowi uszczerbku na zdrowiu.
- Jeżeli skutek wypadku zostało upośledzone więcej niż jedna funkcja fizyczna lub psychiczna, stopień inwalidztwa zostają zsumowane. Trwały uszczerbek na zdrowiu nie może przewyższać jednak 100% inwalidztwa.
 - W razie utraty, uszkodzenia organu, narządu lub układu, których funkcje były już upośledzone przed wypadkiem wskutek choroby lub trwałego uszczerbku na zdrowiu powstałego z innego zdarzenia, stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się jako różnicę między stopniem trwałego uszczerbku na zdrowiu po wypadku, a stopniem trwałego uszczerbku na zdrowiu istniejącym przed wypadkiem.
 - W sytuacji, gdy śmierć spowodowana wypadkiem nastąpi w ciągu 24 miesięcy po wypadku, a przed ustaleniem wysokości należnego świadczenia z tytułu inwalidztwa, świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu nie przysługuje.
 - W razie śmierci Ubezpieczonego w ciągu 24 miesięcy od wypadku, nie będącej jego następstwem lub śmierci po upływie 24 miesięcy bez względu na jej przyczynę, a przed ustaleniem i otrzymaniem przez niego świadczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, świadczenie z tego tytułu przysługuje osobie uprawnionej i jego wysokość ustalana jest przez lekarza orzekającego na podstawie przedłożonej dokumentacji medycznej jako przypuszczalny stopień trwałego uszczerbku.

§ 51 Wypłata świadczeń w przypadku trwałego inwalidztwa

- Wysokość trwałego uszczerbku na zdrowiu jest ustalana niezwłocznie po całkowitym zakończeniu leczenia, z włączeniem rehabilitacji, nie później jednak niż w ciągu 24 miesięcy od daty wypadku.
- Wysokość trwałego uszczerbku ustalana jest na podstawie dokumentacji medycznej dostarczonej przez Ubezpieczonego przez lekarzy powołanych przez Europejskie.
- Europejskie dokonują wypłaty należnego świadczenia w terminie 14 dni od daty uznania roszczenia.
- Jeżeli Ubezpieczony zmarł przed pobraniem świadczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu powstałym w wyniku nieszczęśliwego wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową, a zgon nie był następstwem tego wypadku, należne świadczenie wypłaca się osobie uprawnionej.
- Świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego wypłaca się uprawnionemu wskazanemu przez Ubezpieczonego. Świadczenie z tytułu śmierci wypłaca się na podstawie aktu zgonu oraz przedłożonych przez osobę uprawnioną dokumentów potwierdzających okoliczności oraz powód śmierci Ubezpieczonego.
- Świadczenie nie przysługuje uprawnionemu, który umyślnie spowodował śmierć Ubezpieczonego.
- Jeżeli w chwili śmierci Ubezpieczonego nie ma osoby uprawnionej, wówczas świadczenie otrzymują członkowie rodziny w następującej kolejności:
 - małżonek,
 - dzieci,
 - rodzice,
 - inni ustawowi spadkobiercy.

§ 52 Suma ubezpieczenia

- Suma ubezpieczenia w odniesieniu do każdego zdarzenia jest wskazana na polisie lub certyfikacie.
- Europejskie ponoszą odpowiedzialność maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia.

F	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej
----------	---

§ 53 Przedmiot ubezpieczenia

Europejskie udzielają ochrony ubezpieczeniowej w zakresie odpowiedzialności cywilnej podczas podróży Ubezpieczonego poza krajem zamieszkania. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego w życiu prywatnym za

spowodowanie śmierci, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia (szkody osobowe) lub uszkodzenie lub zniszczenie mienia (szkody rzeczowe) wyrządzone osobom trzecim, do naprawienia, których Ubezpieczony zobowiązany jest w myśl przepisów prawa.

§ 54 Zakres ochrony ubezpieczeniowej

- Europejskie w ramach swej odpowiedzialności zobowiązują się do sprawdzenia zasadności roszczenia, wypłaty należnych odszkodowań w imieniu Ubezpieczonego oraz oddalenia roszczeń niezasadnych. Wypłata odszkodowania następuje wyłącznie po uprzednim potwierdzeniu zasadności roszczenia przez Europejskie lub na podstawie prawomocnego wyroku sądu.
- W przypadku sporu prawnego dotyczącego ustalenia odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego, Europejskie podejmą na własny koszt kroki prawne działając w imieniu Ubezpieczonego.
- Europejskie opłacą koszt wskazanego lub zaakceptowanego przez siebie obrońcy, występującego w imieniu Ubezpieczonego w toczącym się przeciwko niemu postępowaniu karnym, w wyniku którego Ubezpieczony może zostać pociągnięty do odpowiedzialności cywilnej za swe działania.
- Europejskie nie odpowiadają za koszty wynikające z braku zgody Ubezpieczonego na zawarcie przez Europejskie umowy z poszkodowanym lub na zaspokojenie jego roszczeń.

§ 55 Ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej

- Europejskie nie ponoszą odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa.
- Zakres ochrony ubezpieczeniowej nie obejmuje ponadto szkód:
 - wyrządzonych przez Ubezpieczonego jego najbliższym krewnym współuczestniczącym w podróży,
 - powstałych wskutek przeniesienia choroby przez Ubezpieczonego,
 - powstałych i spowodowanych wykonywaniem czynności zawodowych,
 - wyrządzonych przez zwierzęta, których Ubezpieczony jest właścicielem,
 - powstałych i spowodowanych posiadaniem, użytkowaniem lub prowadzeniem pojazdów mechanicznych, urządzeń latających i pływających,
 - powstałych podczas polowań,
 - spowodowanych uprawianiem amatorsko narciarstwa, z zastrzeżeniem §§ 68 - 72,
 - spowodowanych uprawianiem sportów wysokiego ryzyka, z zastrzeżeniem §§ 68 - 72,
 - spowodowanych uprawianiem sportów ekstremalnych, z zastrzeżeniem §§ 68 - 72,
 - spowodowanych uprawianiem sportów wyczynowych, z zastrzeżeniem §§ 68 - 72,
 - w mieniu ruchomym, z którego Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu, użyczenia lub innej umowy odpłatnej,
 - w wartościach pieniężnych, dokumentach, planach, zbiorach archiwalnych, filatelistycznych, numizmatycznych albo dziełach sztuki,
 - za które Ubezpieczony jest odpowiedzialny wskutek umownego przejęcia odpowiedzialności cywilnej osoby trzeciej albo wskutek rozszerzenia zakresu własnej odpowiedzialności cywilnej wynikającej z obowiązujących przepisów prawa.
- W przypadku szkód rzeczowych udział własny Ubezpieczonego wynosi 200 EUR za każdą szkodę. Za udział własny uważa się kwotę, o którą Europejskie zmniejszają przyznane odszkodowanie.

§ 56 Obowiązki i postępowanie w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego

- Jeżeli zostało wszczęte wstępne śledztwo, wystosowano pozew lub nakaz zapłaty

- przeciwko Ubezpieczoneму, jest on zobowiązany niezwłocznie poinformować o tym Europejskie, również w sytuacji, gdy wypadek ubezpieczeniowy został zgłoszony wcześniej. Jeśli poszkodowany występuje z roszczeniem wobec Ubezpieczonego, Ubezpieczony zobowiązany jest w ciągu 7 dni od momentu uzyskania informacji o roszczeniu powiadomić o tym Europejskie.
- Ubezpieczony jest zobowiązany umożliwić Europejskim dokonanie czynności niezbędnych w celu ustalenia okoliczności powstania szkody, zasadności i wysokości roszczenia. Obowiązkiem Ubezpieczonego jest współpraca z Europejskimi w zakresie wyjaśnienia okoliczności powstania szkody. Ubezpieczony zobowiązany jest ponadto dostarczyć Europejskim wyczerpujących i rzetelnych sprawozdań i opisów szkody. Ubezpieczony ma również obowiązek dostarczyć Europejskim, niezwłocznie po otrzymaniu, każdego wezwania, pozwu, wszelkich akt pozasądowych i dokumentów sądowych dotyczących wypadku ubezpieczeniowego.
 - Jeżeli przeciwko Ubezpieczoneму zostało wszczęte postępowanie wyjaśniające lub sądowe, jest on zobowiązany udzielić pełnomocnictwa do prowadzenia sprawy pełnomocnikowi wyznaczonemu lub wskazanemu przez Europejskie. W przypadku otrzymania nakazów zapłaty lub jakichkolwiek innych nakazów wystosowanych przez władze administracyjne Ubezpieczony jest zobowiązany do wniesienia sprzeciwu bez oczekiwania na instrukcje Europejskich.
 - Ubezpieczony nie może potwierdzać swej odpowiedzialności ani akceptować jakiegokolwiek umowy bez zgody Europejskich. Działania podjęte przez Ubezpieczonego zmierzające do zaspokojenia osoby poszkodowanej, a w szczególności uznanie jego roszczeń lub zawarcie z nim umowy bez uzyskania pisemnej uprzedniej zgody Europejskich, są bezskuteczne wobec Europejskich.
 - Zaspokojenie lub uznanie przez Ubezpieczonego roszczenia osoby poszkodowanej bez wymaganej pisemnej zgody nie ma wpływu na odpowiedzialność Europejskich.
 - Europejskie są uprawnione składać wyjaśnienia w imieniu Ubezpieczonego, potrzebne do złączenia lub obrony wysuniętych roszczeń.
 - Niedopełnienie któregokolwiek z obowiązków określonych powyżej w ust. 1-6 stanowi podstawę do odmowy wypłaty odszkodowania odpowiednio w całości lub części w zależności od tego, w jakim stopniu niedopełnienie obowiązków wpłynęło na ustalenie przyczyny wypadku, odpowiedzialności za szkodę bądź wysokości odszkodowania.
 - Nadto Ubezpieczony zobowiązany jest użyć wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody i zaniechać działań prowadzących do jej zwiększenia; w przypadku niedopełnienia tego obowiązku w wyniku rażącego niedbalstwa lub winy umyślnej odszkodowanie się nie należy.

§ 57 Suma ubezpieczenia

- Suma gwarancyjna na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia jest wskazana na polisie lub certyfikacie.
- Suma gwarancyjna na jedno i wszystkie zdarzenia w zakresie szkód rzeczowych wynosi 20% sumy gwarancyjnej określonej na polisie lub certyfikacie.

G	Pakiet SKI i Pakiet SPORT
----------	----------------------------------

I. Koszty rehabilitacji

§ 58 Zakres ubezpieczenia

- Europejskie refunduje poniesione przez Ubezpieczonego koszty rehabilitacji, w związku z nieszczęśliwym wypadkiem, który miał miejsce podczas podróży Ubezpieczonego poza krajem zamieszkania, będącym następstwem amatorskiego uprawiania narciarstwa, na podstawie przedstawionych przez Ubezpieczonego oryginalnych faktur

- do kwoty 5 000 PLN, pod warunkiem że powstały przed upływem 12 miesięcy od dnia wystąpienia wypadku i nie zostały pokryte z innych źródeł.
2. Koszty rehabilitacji są zwracane wyłącznie wtedy, gdy zostały poniesione na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.
 3. Ochrona ubezpieczeniowa istnieje pod warunkiem odpowiedzialności Europejskich z tytułu kosztów leczenia i opłacenia dodatkowej składki w ramach pakietu SKI.

II. Koszty karnetu i wypożyczenia sprzętu

§ 59 Zakres ubezpieczenia

1. W pakietach ubezpieczenia SKI i SPORT Europejskie pokrywają koszty wypożyczenia sprzętu narciarskiego lub sprzętu sportowego w przypadku, gdy Ubezpieczony został pozbawiony możliwości korzystania z ubezpieczonego sprzętu z przyczyn określonych w § 62. Europejskie wypłaci koszty wypożyczenia sprzętu narciarskiego lub sprzętu sportowego na podstawie oryginałów rachunków w wysokości 15 EUR dziennie za okres nie przekraczający 7 dni.
2. Dodatkowo w pakiecie ubezpieczenia SKI Europejskie pokrywają koszty karnetu, który uprawnia do korzystania z wyciągów narciarskich oraz uczestnictwa w zajęciach w szkołkach narciarskich lub snowboardowych w przypadku, gdy Ubezpieczony nie ma możliwości ich wykorzystania ze względu na stan zdrowia spowodowany nieszczęśliwym wypadkiem lub nagłym zachorowaniem pod warunkiem istnienia odpowiedzialności Europejskich z tego tytułu i zgłoszenia tego faktu w terminie 24 godzin Centrali Alarmowej. Europejskie zwracają koszty niewykorzystanego karnetu za okres odpowiadający liczbie pełnych niewykorzystanych dni w wysokości maksymalnie 70 % wartości karnetu.
3. W pakiecie SKI suma ubezpieczenia w zakresie świadczeń z tytułu kosztów wypożyczenia sprzętu narciarskiego i kosztów karnetu dotyczy jednego i wszystkich zdarzeń w okresie ubezpieczenia i wynosi maksymalnie 350 EUR.
4. Limit odpowiedzialności w zakresie kosztów wypożyczenia sprzętu narciarskiego lub sprzętu sportowego wynosi 105 EUR.

III. Koszty ratownictwa i poszukiwań

§ 60 Zakres ubezpieczenia

1. Europejskie pokrywają koszty akcji ratowniczej i poszukiwawczej, prowadzonej przez wyspecjalizowane służby ratownicze, udzielenia pierwszej pomocy lekarskiej na miejscu zdarzenia, transportu z miejsca zdarzenia do najbliższego punktu opieki medycznej w sytuacji, gdy Ubezpieczony uległ nieszczęśliwemu wypadkowi objętemu ochroną ubezpieczeniową, o ile odpowiedzialność Europejskich z tytułu kosztów ratownictwa i poszukiwań została rozszerzona w ramach:
 - a) pakietu SKI odnoszącego się do amatorskiego uprawiania narciarstwa,
 - b) pakietu SPORT odnoszącego się do uprawiania sportów wysokiego ryzyka, sportów ekstremalnych lub sportów wyczynowych określonych w § 11, ust. 44, lit. a).
2. Europejskie pokryją koszty akcji ratowniczej i poszukiwawczej określonej w ust. 1 do wysokości równoważności 5 000 EUR.

IV. Ubezpieczenie sprzętu narciarskiego i sportowego

§ 61 Przedmiot ubezpieczenia

W przypadku zapłacenia dodatkowej składki w ramach pakietu SKI lub pakietu SPORT, Europejskie odpowiadają za szkody powstałe w sprzęcie narciarskim lub sprzęcie sportowym Ubezpieczonego w trakcie podróży poza miejsce zamieszkania. Ubezpieczony jest sprzęt narciarski lub sprzęt sportowy określony odpowiednio w § 11, ust. 33 i 34.

§ 62 Zakres ubezpieczenia

1. Zakres ubezpieczenia obejmuje sprzęt narciarski lub sprzęt sportowy, będący pod bezpośrednią opieką Ubezpieczonego oraz sprzęt narciarski lub sprzęt sportowy powierzony, nie będący pod bezpośrednią opieką Ubezpieczonego.
2. Sprzęt narciarski lub sprzęt sportowy, będący pod bezpośrednią opieką Ubezpieczonego. Europejskie wypłacają odszkodowanie za szkody w sprzęcie narciarskim lub sprzęcie sportowym powstałe wskutek:
 - a) rozboju,
 - b) wypadku środka transportu (np. wypadku środka komunikacji),
 - c) pożaru i ryzyk elementarnych (za ryzyka elementarne uważa się huragan, powódź, uderzenie pioruna, upadek statku powietrznego, grad, deszcz nawalny, zalanie oraz trzęsienie ziemi),
 - d) nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku, w wyniku którego Ubezpieczony stracił możliwość opieki nad sprzętem narciarskim lub sprzętem sportowym.
3. Sprzęt narciarski lub sprzęt sportowy powierzony, nie będący pod bezpośrednią opieką Ubezpieczonego:
 - a) Europejskie obejmują ochroną ubezpieczeniową utracony lub uszkodzony sprzęt narciarski lub sprzęt sportowy, powierzony zawodowemu przewoźnikowi do przewozu,
 - b) Europejskie obejmują ochroną ubezpieczeniową utracony lub uszkodzony sprzęt narciarski lub sprzęt sportowy pozostawiony w zamkniętym pomieszczeniu w miejscu zakwaterowania Ubezpieczonego, jak również oddany do przechowalni sprzętu za pokwitowaniem pod warunkiem, że został utracony lub uszkodzony wskutek kradzieży z włamaniem,
 - c) Europejskie obejmują ochroną ubezpieczeniową sprzęt narciarski lub sprzęt sportowy w samochodzie - sprzęt narciarski lub sprzęt sportowy pozostawiony w samochodzie podlega ochronie ubezpieczeniowej jedynie, gdy był przechowywany w bagażniku samochodowym i pod warunkiem, że nie był on widoczny z zewnątrz oraz, że bagażnik nie był wykonany z nietrwałego materiału (np. brezent) i był zamknięty na zamek zabezpieczający,
 - d) Europejskie obejmują ochroną ubezpieczeniową sprzęt narciarski lub sprzęt sportowy w kabynie przyczepy, pod warunkiem, że nie był on widoczny z zewnątrz i zamknięty na zamek zabezpieczający.

§ 63 Opóźnienie dostarczenia sprzętu

Europejskie zwracają koszty wypożyczenia sprzętu narciarskiego lub sprzętu sportowego maksymalnie do wysokości 800 PLN w przypadku opóźnienia w dostarczeniu sprzętu narciarskiego lub sprzętu sportowego na miejsce pobytu Ubezpieczonego poza miejscem zamieszkania przez profesjonalnego przewoźnika, wynoszącym co najmniej 12 godzin. Zwrot poniesionych kosztów następuje wyłącznie na podstawie przedłożonych oryginalnych rachunków. Kwota 800 PLN zawarta jest w sumie ubezpieczenia sprzętu narciarskiego lub sprzętu sportowego i w razie dokonania wypłaty odszkodowania z tego tytułu pomniejsza sumę ubezpieczenia z tytułu ubezpieczenia sprzętu narciarskiego lub sprzętu sportowego.

§ 64 Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ubezpieczenie obejmuje sprzęt narciarski lub sprzęt sportowy Ubezpieczonego, znajdujący się w zaparkowanym pojeździe, jedynie pomiędzy godziną 6.00 a 22.00. Jednakże przerwy w podróży, które nie trwają dłużej niż 2 godziny są zawsze ubezpieczone.
2. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody polegające na utracie lub uszkodzeniu sprzętu narciarskiego lub sprzętu sportowego w związku z jego użytkowaniem.
3. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody polegające wyłącznie na uszkodzeniu lub zniszczeniu pokrowców na sprzęt narciarski i sprzęt sportowy.

§ 65 Wysokość odszkodowania

1. W razie zajścia szkody Europejskie wypłacają odszkodowanie maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia:
 - a) w przypadku całkowitej utraty sprzętu narciarskiego lub sprzętu sportowego Europejskie wypłacają odszkodowanie w wysokości jego rzeczywistej wartości,
 - b) w przypadku uszkodzonego sprzętu narciarskiego lub sprzętu sportowego, Europejskie wypłacają odszkodowanie w wysokości kosztów naprawy, a jeżeli koszty naprawy przekraczają wysokość utraty wartości, Europejskie wypłacają odszkodowanie w wysokości utraty ich wartości, nie więcej jednak niż rzeczywista wartość przedmiotu.
2. Za rzeczywistą wartość uważa się kwotę, za jaką można nabyć przedmiot o takim samym standardzie i jakości, pomniejszony o wartość zużycia utraconego przedmiotu (zużycie, wiek).
3. Wprowadza się franszyzę integralną Ubezpieczonego w każdej szkodzie w wysokości 200 PLN. Za franszyzę integralną uważa się wysokość szkody, do której Europejskie nie odpowiada za powstałe zdarzenia.

§ 66 Postępowanie w razie zajścia szkody

1. Ubezpieczony zobowiązany jest zawiadomić niezwłocznie najbliższą jednostkę policji, o wszelkich szkodach powstałych w wyniku przestępstwa takich jak kradzież z włamaniem lub rabunek lub też zaginięcia sprzętu narciarskiego lub sprzętu sportowego w czasie trwania zdarzenia losowego albo akcji ratowniczej, przedkładając listę utraconych lub uszkodzonych przedmiotów (ilość, wartość, rok nabycia i cechy identyfikacyjne) i uzyskać pisemny raport policji potwierdzający zgłoszenie. Ubezpieczony jest ponadto zobowiązany przedłożyć wyżej wymieniony raport do Europejskich.
2. Ubezpieczony zobowiązany jest zawiadomić niezwłocznie kierownictwo hotelu lub innego obiektu noclegowego, w którym przebywa o każdym wystąpieniu szkody, która powstała w miejscu zakwaterowania i uzyskanie pisemnego potwierdzenia tego zawiadomienia z wyszczególnieniem uszkodzonego sprzętu narciarskiego lub sprzętu sportowego (ilość, wartość rok nabycia i cechy identyfikacyjne).
3. Szkody powstałe w sprzęcie narciarskim lub sprzęcie sportowym powierzonym do przewozu lub przechowania należy niezwłocznie zgłosić odpowiedniemu przewoźnikowi, przechowalni lub administracji i uzyskać pisemne potwierdzenie zgłoszenia. Ubezpieczony zobowiązany jest ponadto przedłożyć wyżej wymienione potwierdzenie do Europejskich. W razie wykrycia szkód ukrytych powstałych w czasie, gdy sprzęt narciarski lub sprzęt sportowy powierzony był przewoźnikowi, należy niezwłocznie po wykryciu szkód ukrytych, zachowując termin składania reklamacji, zażądać od przewoźnika przeprowadzenie oględzin i pisemnego potwierdzenia tego faktu, najpóźniej w ciągu 7 dni od daty stwierdzenia szkody.
4. Ubezpieczony zobowiązany jest do przedstawienia zaświadczenia lekarskiego o udzielonej pomocy medycznej w związku z nieszczęśliwym wypadkiem lub nagłym zachorowaniem.
5. Na życzenie Europejskich dostarczyć zniszczony podczas zdarzenia losowego sprzęt narciarski lub sprzęt sportowy.
6. Ubezpieczony zobowiązany jest złożyć odpowiednio wypełniony formularz zgłoszenia szkody.
7. Niedopełnienie któregokolwiek z obowiązków określonych w ust. 1-4 powyżej, stanowi podstawę do odmowy wypłaty odszkodowania odpowiednio w całości lub części w zależności od tego, w jakim stopniu niedopełnienie obowiązków wpłynęło na ustalenie przyczyny wypadku, odpowiedzialności za szkodę bądź wysokości odszkodowania.

§ 67 Suma ubezpieczenia

1. Suma ubezpieczenia na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia jest wskazana na polisie lub certyfikacie.
2. W przypadku sprzętu narciarskiego Europejskie ponoszą odpowiedzialność maksymalnie do wysokości 4 000 PLN, z uwzględnieniem limitów określonych w § 63 i § 65, ust. 3.
3. W przypadku sprzętu sportowego Europejskie ponoszą odpowiedzialność maksymalnie do wysokości 4 800 PLN, z uwzględnieniem limitów określonych w § 63 i § 65, ust. 3.

V. Odpowiedzialność cywilna

§ 68 Przedmiot ubezpieczenia

Europejskie udzielają ochrony ubezpieczeniowej w zakresie odpowiedzialności cywilnej podczas podróży Ubezpieczonego poza krajem zamieszkania. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego w życiu prywatnym za spowodowanie śmierci, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia (szkody osobowe) lub uszkodzenie lub zniszczenie mienia (szkody rzeczowe) wyrządzone osobom trzecim, podczas:

- a) amatorskiego uprawiania narciarstwa w ramach pakietu SKI,
- b) podczas uprawiania sportów wysokiego ryzyka, sportów ekstremalnych i sportów wyczynowych określonych w § 11, ust. 44, lit. a), w ramach pakietu SPORT,

do naprawienia których Ubezpieczony zobowiązany jest w myśl przepisów prawa.

§ 69 Zakres ubezpieczenia

1. Europejskie w ramach swej odpowiedzialności zobowiązują się do sprawdzenia zasadności roszczenia, wypłaty należnych odszkodowań w imieniu Ubezpieczonego oraz oddalenia roszczeń niezasadnych. Wypłata odszkodowania następuje wyłącznie po uprzednim potwierdzeniu zasadności roszczenia przez Europejskie lub na podstawie prawomocnego wyroku sądu.
2. W przypadku sporu prawnego dotyczącego ustalenia odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego, Europejskie podejmą na własny koszt kroki prawne działając w imieniu Ubezpieczonego.
3. Europejskie opłacą koszt wskazanego lub zaakceptowanego przez siebie obrońcy, występującego w imieniu Ubezpieczonego w toczącym się przeciwko niemu postępowaniu karnym, w wyniku którego Ubezpieczony może zostać pociągnięty do odpowiedzialności cywilnej za swe działania.
4. Europejskie nie odpowiadają za koszty wynikające z braku zgody Ubezpieczonego na zawarcie przez Europejskie ugody z poszkodowanym lub na zaspokojenie jego roszczeń.

§ 70 Ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej

1. Zakres ochrony ubezpieczeniowej nie obejmuje szkód określonych w § 19 oraz:
 - a) wyrządzonych przez Ubezpieczonego jego najbliższym krewnym współuczestniczącym w podróży,

- b) powstałych wskutek przeniesienia choroby przez Ubezpieczonego,
 - c) powstałych i spowodowanych wykonywaniem czynności zawodowych,
 - d) wyrządzonych przez zwierzęta, których Ubezpieczony jest właścicielem,
 - e) powstałych i spowodowanych posiadaniem, użytkowaniem lub prowadzeniem pojazdów mechanicznych, urządzeń latających i pływających,
 - f) powstałych podczas polowań,
 - g) w wartościach pieniężnych, dokumentach, planach, zbiorach archiwalnych, filatelistycznych, numizmatycznych albo dziełach sztuki, za które Ubezpieczony jest odpowiedzialny wskutek umownego przejęcia odpowiedzialności cywilnej osoby trzeciej albo wskutek rozszerzenia zakresu własnej odpowiedzialności cywilnej wynikającej z obowiązujących przepisów prawa,
 - h) w mieniu ruchomym, z którego Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu, użyczenia lub innej umowy odpłatnej,
2. W przypadku szkód rzeczowych udział własny Ubezpieczonego wynosi 200 EUR za każdą szkodę. Za udział własny uważa się kwotę, o którą Europejskie zmniejszają przyznane odszkodowanie.

§ 71 Obowiązki i postępowanie w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego

1. Jeżeli zostało wszczęte wstępne śledztwo, wystosowano pozew lub nakaz zapłaty przeciwko Ubezpieczonemu, jest on zobowiązany niezwłocznie poinformować o tym Europejskie, również w sytuacji, gdy wypadek ubezpieczeniowy został zgłoszony wcześniej. Jeśli poszkodowany występuje z roszczeniem wobec Ubezpieczonego, Ubezpieczony zobowiązany jest w ciągu 7 dni od momentu uzyskania informacji o roszczeniu powiadomić o tym Europejskie.
2. Ubezpieczony jest zobowiązany umożliwić Europejskim dokonanie czynności niezbędnych w celu ustalenia okoliczności powstania szkody, zasadności i wysokości roszczenia. Obowiązkiem Ubezpieczonego jest współpraca z Europejskimi w zakresie wyjaśnienia okoliczności powstania szkody. Ubezpieczony zobowiązany jest ponadto dostarczyć Europejskim wyczerpujących i rzetelnych sprawozdań i opisów szkody. Ubezpieczony ma również obowiązek dostarczyć Europejskim, niezwłocznie po otrzymaniu, każdego wezwania, pozwu, wszelkich akt pozasadowych i dokumentów sądowych dotyczących wypadku ubezpieczeniowego.
3. Jeżeli przeciwko Ubezpieczonemu zostało wszczęte postępowanie wyjaśniające lub sądowe, jest on zobowiązany udzielić pełnomocnictwa do prowadzenia sprawy pełnomocnikowi wyznaczonemu lub wskazanemu przez Europejskie. W przypadku otrzymania nakazów zapłaty lub jakichkolwiek innych nakazów wystosowanych przez władze administracyjne Ubezpieczony jest zobowiązany do wniesienia sprzeciwu bez oczekiwania na instrukcje Europejskich.

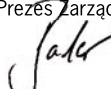
4. Ubezpieczony nie może potwierdzać swej odpowiedzialności ani akceptować jakiegokolwiek ugody bez zgody Europejskich. Działania podjęte przez Ubezpieczonego zmierzające do zaspokojenia osoby poszkodowanej, a w szczególności uznanie jego roszczeń lub zawarcie z nim ugody bez uzyskania pisemnej uprzedniej zgody Europejskich, są bezskuteczne wobec Europejskich.
5. Zaspokojenie lub uznanie przez Ubezpieczonego roszczenia osoby poszkodowanej bez wymaganej pisemnej zgody nie ma wpływu na odpowiedzialność Europejskich.
6. Europejskie są uprawnione składać wyjaśnienia w imieniu Ubezpieczonego, potrzebne do złagodzenia lub obrony wysuniętych roszczeń.
7. Niedopełnienie któregokolwiek z obowiązków określonych w ust. 1-6 powyżej, stanowi podstawę do odmowy wypłaty odszkodowania odpowiednio w całości lub części w zależności od tego, w jakim stopniu niedopełnienie obowiązków wpłynęło na ustalenie przyczyny wypadku, odpowiedzialności za szkodę bądź wysokości odszkodowania.
8. Nadto Ubezpieczony zobowiązany jest użyć wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody i zaniechać działań prowadzących do jej zwiększenia; w przypadku niedopełnienia tego obowiązku w wyniku rażącego niedbalstwa lub winy umyślnej odszkodowanie się nie należy.

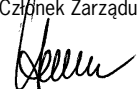
§ 72 Suma ubezpieczenia

1. Suma gwarancyjna na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia będące następstwem amatorskiego uprawiania narciarstwa (w ramach pakietu SKI) i uprawiania sportów wysokiego ryzyka, sportów ekstremalnych lub sportów wyczynowych określonych w § 11, ust. 44, lit. a) (w ramach pakietu SPORT) jest wskazana na polisie lub certyfikacie.
2. Suma gwarancyjna na jedno i wszystkie zdarzenia w zakresie szkód rzeczowych wynosi 20% sumy gwarancyjnej określonej w polisie lub certyfikacie odpowiednio dla pakietu SKI lub SPORT.
3. Europejskie ponoszą odpowiedzialność maksymalnie do wysokości sumy gwarancyjnej z uwzględnieniem zapisów § 70, ust 2.

Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia zostały zatwierdzone na mocy uchwały Zarządu nr 01/GIC/2010 z dnia 30 marca 2010 r. i mają zastosowanie do umów zawieranych od dnia 12 kwietnia 2010 roku.

Podpisy Zarządu

Prezes Zarządu

Richard Bader

Członek Zarządu

Torsten Haase